IOAN DAFIN

FIGURI IEŞENE

SERIA II-a

IAŞI — „VIAŢA ROMÎNEASCĂ“ S. A.

L. 40

www.dacoromanica.ro

FIGURI IEŞENE

SERIA II

www.dacoromanica.ro

DE ACELAȘ:

Fără Noroc, proza și versuri.
De la alții, traduceri, versuri.
Muncă și distracție, fapte observate.
Pe vremea mea, versuri ediția II-a.
Povestea unui vis, poem.
Istoricul Școalei de Arte Frumoase și al Pinacotecei din Iași, însărcinare dată de Ministerul Instrucțiunei.
Istoricul Așezămintelor Casei Sf. Spiridon, însărcinare dată de Ministerul Sanătății Publice.
Figuri Ieșene, seria I.
Figuri Ieșene, seria II.

www.dacoromanica.ro

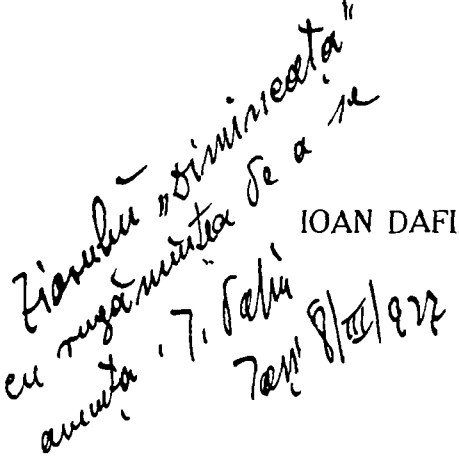

IOAN DAFIN

FIGURI IEŞENE

SERIA II

IAŞI „VIAŢA ROMINEASCĂ S. A.. C-da 3853.

www.dacoromanica.ro

AL. PHILIPIDE

Inchipuiți-vă un moșneguț scurt, grăscior, cu părul alb în plete, cu mustețele stufoase de culoarea crinului, cu privirea blândă și cercetătoare, cu ochelarii prinși după urechi, îmbracat simplu, și veți avea figura savantului cărturar care nu cunoaște altă îndeletnicire de cât munca serioasă și cinstită, străin de orice alte preocupări care nu sunt în legătură cu învățătura.

Rar îl vezi pe stradă și atunci e nevoit să se ducă la Universitate unde e profesor la Facultatea de Litere. Altfel, stă mereu la masa lui, unde încunjurat de o puzderie de cărți, citește, meditează și scrie, îmbogățind literatura cu opere de o importanță colosală, a căror originalitate au atras și atrag atenția lumei științifice din țară și străinătate.

Minte limpede, inteligență superioară, cercetător de o răbdare și de-o putere de muncă ce uimește, pentru el nimic nu pare greu sau cu neputință, când e vorba de dezlegarea vreunei probleme filologice.

Numeroasele sale lucrări cu caracter științific sunt cea mai vie mărturie, pe de o parte de muncă fără preget, iar pe de alta, de adânc cunoscător al chestiunilor ce tratează.

www.dacoromanica.ro

Puțini de tot sunt aceia cari să întrupeze cu atâta râvnă dragostea pentru adevărul științific, și mai puțin încă aceia cari să rezolve în chip indiscutabil și axiomatic grelele probleme dintr'un domeniu atât de vast și atât de puțin exploatat serios, mai ales la noi în țară, ca cel al filologiei.

Cu toate aceste de și filologia la noi e în stadiul tinereței,—ca să ne exprimăm așa,—are norocul că numara în sânul seu pe un discipol de o covârșitoare originalitate ce ar putea face cinste ori carei națiuni cu o cultura de veacuri și unde invățații se găsesc cu sutele.

Cu atât mai mare e meritul savantului nostru filolog, cu cât a avut și are de întâmpinat greutăți enorme, caci aproape totul trebue bine cercetat cu amanunțime, și de multe ori lipsindu-i și mijloacele și izvoarele de la care sa purceada, sau că aceste izvoare sunt prea întunecate pentru care e nevoe de o munca uriașă ca sa le descopere.

In coloanele „Convorbirilor Literare" din perioada lor de glorie, când scriau Eminescu, Creangă, Maiorescu, Lambrior, Conta, Panu, întâlnești adesea articolele sale care de pe atunci înca, se remarcase ca un destoinic cercetator al limbei noastre.

Gheorghe Panu și mai târziu d-l Iacob Negruți, în „Amintirile" lor, de la Junimea, citează des numele lui printre fruntașii colaboratori de pe atunci ai revistei.

Ceea ce face gloria cu adevărat a neobositului și marelui învațat, e originalitatea care o imprimă operilor sale.

www.dacoromanica.ro

Alaturi de Hajdeu şi Al. Lambrior, dânsul e cea mai puternică personalitate pe care o au Românii în ogorul filologiei.

Marea lui operă apărută anul trecut, „Originea Românilor", e rezultatul unei munci enorme de ani de zile, de răbdare, studii şi meditare continuă.

De şi această carte, care conţine peste o mie de pagini, este de specialitate, totuşi introducerea trebue să intereseze pe ori cine, căci se găsesc în ea lucruri cu totul noui şi origînale asupra primilor începuturi ale neamului nostru.

Tot ce spune în admirabilile sale opere e un adevar necontestat, izvorât dintr'o concepţie determinată de profunda-i inteligenţă şi o sănătoasa şi sistematică cultura.

Conştiincios şi plin de entuziasm pentru tot ce poate aduce folos cauzei pe care o urmăreşte, el devine din ce în ce mai stăpân, mai înălţător în cugetare, aşa că ceea ce dă la iveală este rezultatul hotărâtor al problemelor cari le studiaza.

Pentru el reclama e un non sens; fuge de ea ca de o pacoste; el ştie sa munceasca cu rost, şi 'n munca numai, îşi găseşte întreaga mulţumire sufletească.

Academia Română, al cărui membru este, îl însărcinase pe vremuri, cu alcătuirea Dicţionarului limbei române, lucrare vastă şi care necesita ani îndelungaţi de munca trudnică şi de cercetări neîntrerupte, ceea ce, mai târziu, l'a făcut să se demită singur, căci planul ce şi-l făcuse, un plan mareţ şi cu totul original, nu-l putea duce până la sfârşit, din cauză că vremea nu-i îngaduia.

www.dacoromanica.ro

E o perdere din cele mai mari pentru poporul român, şi pentru ştiinţă, că lucrarea aceasta nu se poate continua, nici după planul lui Hajdeu care fusese cel dintăi însărcinat, nici după acel al ilustrului nostru învăţat.

Fire cu totul lipsită de avântul unei vieţi sgomotoase, el stă departe de ori ce frământări politice, de şi e un democrat convins şi sincer.

Stimat şi admirat în lumea culturală, fie la Academie, fie la Universitate unde prelegerile sale sunt savurate cu lăcomie de către auditori, ori în cenaclul revistei „Viaţa Românească", el e totdeauna aceiaşi figură senină şi simpatică care impune prin personalitatea sa originală, prin cuvântul său spus cu rost, fără pretenţie, fără şovaire.

Universitatea ieşană se mândreşte c'un asemenea dascăl. E poate singurul profesor al Facultăţii de Litere, care-i menţine marele prestigiu, cinstind prin aceasta întregul neam românesc.

www.dacoromanica.ro

C. B. PENNESCU

Unii spun că ar fi septuagenar, dar după admirabila şi simpatica siluetă încadrată de nişte mici favorite care-i dau aierul unui diplomat, după mersu-i uşor, drept şi elegant, şi mai ales după discuţia ce o ai cu el, pare că abia a păşit pragul bărbăţiei, dacă nu l'ar trada pusderia amintirilor unor vremuri destul de îndepărtate.

Ştie multe, a văzut multe şi a suferit multe. E om de ordine, de cuvânt şi îndrăzneţ atunci când e convins că apără o cauză dreaptă.

I-a plăcut pe vremuri să se ocupe de gospodăria obştească şi s'a ocupat cu toată dragostea şi priceperea ce se cer unui bun şi destoinic gospodar, şi urmele-i se văd, şi se vor vedea multă vreme încă, fie prin întortochiatele străzi ale Iaşului, fie prin diferitele instituţii ce le-a condus şi unde numele său e strâns legat de ele, fără, însă, să se lese orbit de reclamă pe care de altfel a dispreţuit-o în totdeauna.

Pe vremuri a fost şi revoluţionar, luând parte la o manifestaţie politică sgomotoasă, începută sub Arcul vechii Academii Mihăilene, şi din care s'a ales imediat atunci cu o vizită forţată la palatul isprăvniciei, invitat fără multa politeţă de un demn urmaş al vestitului

www.dacoromanica.ro

comisar Urzica. Dupa câți-va ani, instalat în fotoliul isprăvniciei primea raportul zilnic al aceluiaș polițai de odineoară.

Pe vremea celor patru și mai târziu trei colegii electorale, a fost o figură din cele mai populare și se alegea mereu ca reprezentant al celor cari aveau dreptul să privească din balconul de de-asupra vechii cofetării Tufli.

In politica e un constant, caracterizându-se prin o disciplina severă, de și a întâmpinat în ultimele timpuri obstacole de acelea cari pe altul l'ar fi făcut „independent".

Ocupând demnitați înalte, a știut sa fie în totdeauna la înălțime, cinstind nu numai locul ce i se încredința, dar mai presus de toate pe sine însuși, prin corectitudinea și modul de a'și împlini datoria, cu toate ca datoriile l'au cam stingherit de multe ori, ele implicând calculul unei operațiuni matematice, de a căror rezolvare nu se prea bucura.

Azi pare retras cu totul de la ori ce manifestare politica, iar popularitatea lui s'a perdut în imensul număr al celora care intră în masa votului universal pentru înfaptuirea căruia a luptat din tinereță, fiind înainte de toate un spirit democrat sincer.

Ca epitrop al Casei Epitropiei Sf. Spiridon, s'a distins în chip admirabil, caci sub epitropiatul seu, s'au facut cele mai importante lucrări, ca palatele Maternitații și a Farmaciei; a înzestrat Slănicul cu instalația de aer comprimat precum și nenumărate îmbunătățiri,

www.dacoromanica.ro

așa că vechia și renumita instituție de binefacere putea să rivalizeze cu ori care alta similară din apus.

Cine-va spunea nu de mult despre el: a fost magistrat, a fost epitrop, primar, prefect, deputat, senator, dar că a fost și... tînăr. Dânsul, însă, recunoaște că a fost de toate cele arătate mai sus, dar că „a fost" și tînăr, nu, susținând cu îndârjire că n'a sosit înca vremea ceea, ca să se convingă ca „a fost" tînăr.

Și trebue să-l credem, cum credeam și pe Tigrul Franței când spunea vestitului chirurg rus că nu se simte încă bătrân.

Dovada o face prin faptul că vegheaza ca să nu se stângă focul sacru din templele zeiților Thalia și Melpomena, pentru care are un cult deosebit, reminiscența unui gând din anii primei tinereți.

Să-l credem ?

www.dacoromanica.ro

DOCTORUL LEBELL

Unul din puținii bohemi ai Iașului, bohem, însă, în înțelesul bun al cuvântului.

Fire joviala, el toata viața lui, pâna la adâncile-i bătrânețe, a ramas acelaș entuziast, plin de un optimism cumpatat, în care seriozitatea savantului alterna cu veselia unei tinereți ce parea ca nu se mai sfârșește. In glume și farse era inepuizabil, fără, însă, să aducă vre-o jignire cuiva.

Totdeauna vesel, plin de humor, dar în acelaș timp gata sa discute cele mai grele probleme din domeniul ori carei activitați, cu o seriozitate și competință care te facea sa-l apreciezi, să-l respecți și să-l admiri.

El nu înțelegea altfel viața de cât sa contribuie cu tot ce l'a înzestrat natura, ca inteligență scăpărătoare, știința solida și putere de muncă. Având dezvoltat în grad mare sentimentul datoriei și al răspunderei, privea în jurul seu cu seninătatea omului conștient, că tot ceea ce face, trebue să fie rezultatul unei acțiuni utile pentru binele tuturora.

Ca om de știință,—era doctor în medicina,—el poate fi pus în rândul celor puțini aleși cari formează falanga savanților noștri. Muncitor neobosit, dar și de-o modes-

www.dacoromanica.ro

tie rară, a adus ştiinţei medicale însemnate servicii. Dânsul, împreuna cu nedesparţitul său prieten, ilustrul profesor Dr. Puşcariu şi cu regretatul medic veterinar Gh. Jocu, au înfiinţat la Iaşi Institutul Antirabic. Ca om de ştiinţă are un nume bine stabilit în lumea învăţaţilor din străinătate, căci procedeul său de inoculare e practicat în multe institute similare din Europa şi chiar în Japonia, unde este numit „procedeul Dr. Lebell-Iaşi". Asemenea mai are la activul său şi o serie de comunicări făcute Institutului Pasteur din Paris, iar numele lui e citat cu cinste în toate operile unde se vorbeşte despre bacteorologie, la capitolul despre Rabia. Tot lui i se datoreşte un Manual de Higienă pentru licee, carte care mulţi ani a servit tineretului nostru din şcoli.

Intrat de tânăr în viaţa politîca, a fost un exemplu de virtute şi conştiinţă cetaţenească. Impreună cu marele Gh. Panu, Gr. Macri, Al. A. Badareu şi Dr. Puşcaru, a înfiinţat partidul radical, căruia ieşenii îi datoresc mult.

Democrat în cel mai larg senz, dar cumpătat, a luptat pentru democraţie până în ultimile lui clipe.

Când s'a desfăcut partidul radical şi Panu dupa câţiva ani, s'a reînscris în partidul naţional liberal, d-rul Lebell, cu puţinii credincioşi, l'au urmat pe sămănătorul de idei, în noua orientare politică.

In partidul liberal, dânsul a fost un fruntaş, un sprijin puternic. Cuvântul sau înţelept era ascultat ; sfaturile lui bune şi cumpănite erau urmate cu avânt. Democratismul sau sincer, învălauit în cel mai curat şi

www.dacoromanica.ro

senin patriotism, nemărginita sa bunătate de inima, prietenia-i fără seamăn şi corectitudinea lui desăvârşită în viaţa publică şi privată, poate fi pildă pentru toţi.

Făcând parte dintr'o generaţie bogată în personalităţi marcante, ca Panu, Caragiale, Gr. Macri, Take Ionescu, Gheorghe Mârzescu şi alţi mulţi dispăruţi acum, dânsul apare o figură luminoasă, încadrată într'o personalitate distinsă, un suflet măreţ.

Patriotismul era atât de puternic înradăcinat în el, în cât şi la 1877 şi la 1913 şi mai cu seama la 1916, acum fiind bătrân,—iea parte la toate aceste campanii ca medic militar, dând exemplu de cea mai mare scrupulozitate în îndeplinirea datoriei sale de apostol al ştiinţei şi de-o dezinteresare de sine, care a fost caracterizarea întregei lui vieţi.

Un exemplu rar de patriotism l'a dat când s'a declarat războiul pentru întregirea neamului. Având un fiu inginer, putea, prin trecerea ce o avea în toate părţile, să-l lese la partea sedentară. Dar n'a voit, ci a inzistat, el, tată-l, ca fiul seu să fie trimis pe front chiar în primele linii de luptă. Intâmplarea face ca fiul să cadă la Oituz. Nu atât moartea iubitului său copil l'a întristat,—care cum spunea bătrânul părinte, trebuia să-şi faca datoria către ţară cu riscul de a muri,—ci faptul că nu i s'a găsit corpul pentru a-l îngropa.

Era aşa de entuziasmat când în 1916 s'a declarat războiul, în cât nu scapa nici o ocazie pentru aşi arata încrederea desăvârşită în succesul soldatului nostru.

In clipele când unii nu mai nădăjduiau că vom ieşi

www.dacoromanica.ro

învingători, când dușmanii ce ocupasera mai mult de jumătate din țară și amenințau să pătrundă și 'n Moldova, el, încrezător în vitejia ostașului român, cauta să însuflețească pe toți aceia cari credeau că biruința dușmanului e chestie de zile și vom fi cotropiți de armatele nemțești.

Glasul seu răsuna puternic și nu de puține ori a trebuit să înfrunte cu bărbăție urgia acelora cari perorau apropiata noastră înfrângere.

Pe lângă multele lui calități înalte mai era și o fire de adevărat artist. Avea o intinsă cultură literară și artistică și în discuțiile ce le încingea de multe ori cu numeroșii sei amici, îi uimea pe toți prin vastele lui cunoștințî, fiind mereu în curent cu tot ce apărea în țară și în străinătate pe terenul cultural, fie științific, fie literar, fie artistic.

Era un mare amator de muzică și un diletant rafinat al violoncelului.

A murit senin, la adânci bătrânețe, mulțumit că n'a trecut prin viață fără rost.

www.dacoromanica.ro

MIHAI CARP

Se şopteşte ca ar fi cel mai frumos bărbat al Corpului didactic secundar din capitala Moldovei. Barba lui neagră,—voiu face poate o indiscreţie dacă aşi spune ca de cât-va timp a început să-i cam înfloreasca puţin firele de păr,—tăiată admirabil de simetric şi cu îngrijire întreţinută, pieliţa obrazului curată şi alba, ochii înduioşatori dar plini de viosie, cu nasul drept şi potrivit şi cu o dantură care ar putea stârni gelozia chiar celei mai drăguţe femei.

Păşeşte liniştit, măsurat şi preocupat par'că de un gând ascuns, fara, însă, să caute ca să atragă atenţia asupra persoanei sale, prin înfaţişarea lui demna şi chiar impunatoare.

Jumatatea de veac iaraşi fac o indiscreţie,—pe care o poarta cu uşurinţa pe umerii sei drepţi îi dau, totuşi, aspectul unei tinereţi înţelepte, care-l face şi mai interesant din toate punctele de vedere.

Cumpatat la vorba şi în toate manifestarile lui, impune prin seriozitatea cu care discuta, căutând în totdeauna sa fie el convins de ceea ce spune, aşa că tot ce rosteşte e bine cugetat.

Fire energică, hotarâta şi plina de un admirabil bun

www.dacoromanica.ro

simţ, îşi îndeplineşte cu o deosebită conştiinţiozitate atribuţiile ce-i sunt încredinţate.

Scrupulos până în cele mai mici amănunte, nu lasă nimic să-i scape din vedere când e vorba sa-şi facă datoria.

Sever şi bun în acelaş timp, el cauta să sădeasca în sufletul şi inima învăţăceilor, curiozitatea şi dragostea de a pătrunde cât mai adânc în miezul chestiunelor, făcând prin aceasta operă de educaţiune serioasă, temeinică şi folositoare.

E unul dintre puţinii care în şcoală îşi face datoria în cel mai bun înţeles al cuvântului.

Pentru el, a fi profesor, nu înseamna o meserie ca ori care alta, ce trebue să o îndeplinească pentru ca este plătit. Priveşte dăscălia ca un apostolat, căci curata lui conştiinţă îi dictează că numai atunci este cineva util, când ceea ce face şi spune trebuie să deie roade de care să se bucure cu toţii.

Din acest punct de vedere nu sunt mulţi cari să-i semene.

De şi pare că e calm, totuşi e de o energie remarcabila, dar şi atât de chibzuit în manifestările sale în cât crezi, când îl vezi din treacăt, că nu dă nici o importanţa ocupaţiunilor.

Ceea ce l'a caracterizat înca din frageda-i tinereţa, e spiritul de independenţa de care a dat şi da mereu dovezi. Nu-l intimideaza nimeni şi nimic, nici nu-l poţi înturna din calea sa croită totdeauna dreaptă, ori câte inzistenţe s'ar pune pe lânga dânsul.

www.dacoromanica.ro

Intransigent dar plin de raţiune, ceea ce-i dă întreaga autoritate de care se bucură în faţa tuturor.

A fost pe vremuri adept al mişcării socialiste, fiind considerat de pe atunci ca unul dintre fiii intelectuali ai Iaşului. Colaborator la „Evenimentul Literar“ şi „Lumea Nouă“ se distinsese ca un subtil mănuitor al condeiului, ca un îndemănatic cizelator al frazei, ca un neobosit şi plin de elan muncitor.

De-o sinceritate fără seamăn în tot ceea ce spune şi gândeşte, a îmbrăţişat cu toată înflăcărarea doctrina democratismului, al cărei rob a rămas şi până în ziua de astăzi.

Când gruparea veche socialistă în frunte cu regretatul Vasile Morţun şi cu d-nii Ioan Nădejde şi C. Stere fuzionează cu partidul naţional liberal, întreaga pleiadă de tineri grupată în jurul lor, îi urmează cu gândul curat şi cu dorinţa de a lupta pentru înfăptuirea unui program democrat şi care să se poată adapta, ţinând seamă de împrejurările în care se afla poporul român. Pentru partidul liberal această achiziţie politică a fost o fericire, dar mai cu seamă pentru ţară. Din pleiada aceasta s'a remarcat în primele rânduri şi dânsul, ocupând de la început un loc de frunte, fiind ales mai târziu şi deputat al Iaşului.

Deşi disciplinat, privea, însă, diferitele probleme sociale şi politice, nu numai din punctul de vedere al intereselor de partid, ci şi dintr'un alt punct, mai înalt, ceea ce nu este de mirare ţinând seamă de firea lui independentă când e vorba de a judeca lucrurile şi faptele.

www.dacoromanica.ro

Frământările politice şi sociale cari au izvorât din cauza marelui războiu mondial, îl fac să privească situaţia ce se crea ţării noastre, prin altă prismă de cât aceea prin care o vedeau vechii noştri conducători.

Cu spiritul său independent şi plin de entuziasm, într'un moment de-o neînchipuită încredere pentru un viitor foarte apropiat a unui desăvârşit democratism, care ar putea să schimbe în bine situaţia ţarii noastre, acum întregite, îşi face iluzia despre crearea unui partid politic care să fie cu adevărat îndrumătorul poporului catra o era nouă—rezultat al războiului care cuprinsese întreaga omenire. Astfel, datorită lui, iea naştere partidul Muncei, luând mai târziu numele de partidul Ţărănist, din care, însă, astăzi stă retras cu totul, din cauza că acei cari îl formeaza, înţeleg altfeliu să fie condus, de cât aşa cum l'a conceput dânsul la început.

Acuma e retras cu totul din luptele politice, parând un decepţionat, dar urmăreşte cu interes mişcările tuturor partidelor cari dela războiu încoace, devin tot mai acute...

Astazi îşi urmează în linişte cursul de limba româna ce-l predă la Liceul Internat, conducând în acelaş timp şi marea întreprindere a „Vieţii Româneşti". A fost unul dintre primii care a dat viaţa excelentei reviste ieşene „Viaţa Românească", la care a colaborat încontinuu şi de care îl leagă cele mai senine amintiri, făcând parte din restrânsul cenaclu de intelectuali de la revista cu care se mândreşte cu drept cuvânt, încă, Iaşul.

www.dacoromanica.ro

EM. P. BARDASARE

Nu e încă octogenar, dar nu mai are mult până a fi. Cu toate acestea nu vrea să se deie de bătrân, căci pentru el viața nu e altă ceva de cât manifestarea unui ideal pentru care omul luptă mereu, ideal care se rezumă în dragostea de a trăi și a produce opere de artă. Arta înainte de ori ce, dar arta senină, clasică, aceea care de veacuri stăpânește omenirea întrupând în ea tot ce e nu numai frumos, dar și util.

Astfel se prezintă el, cu sufletul întreg, cu inima vecinic înflăcărată, ca și cum abia ar începe să păşească pe drumul nesfârșit, către care tind idealurile unei tinereți vecinice.

Mai mult scurt, cu trupul plin și rotund, cu ochii mari și adânc pătrunzători, cu fața înecată par'că în reveria unor visuri ce-i stăpânesc simțirea, păşeşte liniştit, privind mereu înainte ca și cum ar căuta să nu peardă din vedere ținta către care se îndreaptă.

Un răsărit sau un apus de soare, o privelişte de țară reprezentând un peisaj rustic, un izvor ce naşte din creerul munților, sau ori ce altă privelişte care poate încânta ochiul, sunt pentru el mai presus de ori ce, sunt farmecul care cuprinde gândul și simțirea făcându-l să

www.dacoromanica.ro

traiască ca 'ntr'o lume din basme, fară sa-l mai intereseze realitatea atât de prozaică ce se desfăşură în jurul seu.

Crescut de mic copil într'o atmosferă în care arta ocupa primul plan, era imposibil ca sufletul seu să nu sufere influenţa mediului, mai cu seamă ca şi firea lui era înclinată către plasticitatea în care frumosul se amestecă cu utilul, pentru a da naştere, când unui peisaj, când unei alte oarecare idealizări a vre unui portret ce reprezintă nu numai chipul asămanător, ci o întreaga stare sufletească.

Muncitor fară preget, pentru el odihna era în vremea tinereţii, ceva aproape necunoscut. Nu-şi facea numai datoria de simplu ucenic al artei picturei, pentru a capăta o diplomă cu care sa poată răzbi mai uşor în viaţă. El îşi dădea seamă că a fi artist, în adevăratul înţeles al cuvântului, nu e tot una cu a fi un diletant oare care. Simţea întrânsul scânteia sacră care-i lumina sufletul şi mintea, împodobindu-l cu ceea ce se chiamă talent, dar un talent superior, născut odată cu el şi dezvoltat treptat până a ajuns în vrâsta unei splendide maturităţi care-l consacrase artist.

Peripeţiile prin care a trecut, nu l'a îndepărtat nici odată din drumul seu, de şi mai târziu a fost nevoit să facă câte un popas mai scurt ori mai lung, nu uitând, ci numai amânând, după împrejurări, ca să servească altarului de care-şi legase întreaga viaţă.

Tânăr de tot fu trimis în Germania, ca bursier al Regelui Carol, pe atunci Domnitor, care văzuse în el

www.dacoromanica.ro

un mare talent. Şi 'ntr'adevar nu s'a înşelat. A studiat la München şi Berlin cu cei mai celebri pictori germani din acel timp, de la care a învăţat secretele picturei pe care apoi le-a utilizat cu atâta pricepere, bun simţ şi uşurinţă în nenumărate tablouri, mai ales cari reprezentau peisajul în care este neîntrecut în ţara noastra.

Adept prin fire şi cultură al clasicismului, el a pus în toate lucrarile ce le-a efectuat, întregul suflet, imprimându-le personalitatea şi originalitatea, într'un chip atât de puternic căruia nu-i poate rivaliza ori cine.

E, înainte de toate, un artist, mare artist, cu toate ca modestia, — caracteristică de altfel ori cărui talent superior, l'a facut sa nu se bucure de avantagiile ce ar fi meritat sa le aibă din punctul de vedere moral şi material.

Intors în ţara, dupa mai mulţi ani de studii stralucite prin Germania şi Italia, intră în învăţământul secundar predând desemnul şi caligrafia. Puţin mai târziu ocupa catedra de pictura la Şcoala de Belle Arte din Iaşi, unde a funcţionat apoi şi ca director al Şcoalei şi Pinacotecei.

Ca profesor a fost un conştiincios şi un bun îndrumator al elevilor cărora căuta să le arate adevarata cale artistică, prin sfaturile lui pline de adevăr şi înţelepciune.

Grija lui cea mare a fost întotdeauna ca să menţina pe cât va putea mai mult, prestigiul şcoalei de Arte frumoase, pe care el o consideră ca o Academie,

www.dacoromanica.ro

iar nu o pepinieră de unde să se recruteze numai maiştri de desemn şi caligrafie pentru gimnazii şi licee.

Activitatea lui ca profesor nu poate fi trecută cu vederea, căci lui i se datoreşte în primul rând, o serie întreagă de absolvenţi, din cari mulţi din ei au devenit artişti de seamă.

Fire artistică cu desavârşire, harnic şi cu tragere de inimă pentru tot ce este frumos în natură, el n'a căutat să-şi precupeţească marele sau talent, nici să împiedece pe aceia în care descoperise în lunga lui carieră de profesor, aptitudini artistice, ca să se dezvolte din ce în ce mai mult.

Mulţumit în sine că îşi face datoria, ca artist şi conducător al tinerimei, el nu a profitat sa se lanseze prin operile lui care sunt, cu desăvârşire superioare din toate punctele de vedere tuturor acelora cari caută sa se impună nu prin talent, ci prin reclamele de tot felul şi prin linguşiri, pe lângă puternicii zilei.

Dacă acest maistru al artei ar fi avut dezvoltat cât de puţin simţul acelei realităţi cum o înţeleg mare parte dintre oameni, ca sa parvie, de buna seamă, cu puternicul seu talent cu care este înzestrat, şi prin munca-i uriaşă ce a desfăşurat-o, ar fi devenit de notorietate publică, iar nu admirat şi respectat numai de un cerc restrâns, şi ar fi făcut milioane de şi-ar fi mercantilizat opera, iar nu să fie astăzi, ca atâţia alţii, un simplu pensionar al Statului.

Pinacoteca din Iaşi se mândreşte cu un mare număr

www.dacoromanica.ro

de opere de ale bătrânului artist, care pentru dragostea acestei Instituții ce a servit-o ani îndelungați cu toată râvna și competința, i le-a dăruit fără nici o recompensă bănească, de și valoarea artistică e de neprețuit în a-ceste vremuri.

www.dacoromanica.ro

CONST. CRUPENSCHI

De şi numele il arata ca face parte dintr'o veche ramură moldovenească ce era una din cele mai aristocratice, şi care a jucat pe vremuri un rol destul de principal, totuşi, urmaşul ei de astăzi, cu toate că păstrează în aparenţă fizionomia de atunci a acestei familii, nu se încumetează de loc ca sa continue tradiţia în ce priveşte concepţia asupra importanţei rangului boieriei de odineoara.

Născut şi crescut într'o atmosferă în care cinstea, dragostea de neam, de ţară şi de aproapele, precum şi imboldul pentru cultivarea spiritului şi a inimei, l'au făcut ca să nu dezmintă de loc calităţile acestei vechi familii boereşti, cu care se poate mândri totdeauna.

Cu înfăţişarea liniştită, blajină şi vecinic gata să întindă o mână prietenească ori cui, cu vorba hotărâtă dar plină de bunătate şi cu privirea cercetătoare, el caută să pătrundă în sufletul celora cu care se află în contact.

Răbdător, ascultă cu cel mai mare calm când i se vorbeşte, şi sfatul său e sănătos şi dezinteresat, căutând în acelaş timp să fie cât mai folositor.

Făcând studii strălucite în străinătate unde a obţinut licenţa în Drept de la Facultatea juridică din Paris, se

www.dacoromanica.ro

întoarce în țară alegându-și cariera de magistrat, pe care mulți ani a cinstit-o prin spiritul seu de imparțialitate și o aprofundată știința în materie de drept.

De tânăr, încă de pe băncile universității, se manifestă ca un fanatic democrat, el, boerul de baștină.

La Paris face parte din vestitul cenaclu al socialiștilor români compus atunci din D-rul Cantacuzino, C. Kilimoglu, Georges Diamandi. frații Radovici și alți tineri de valoare, contribuind la răspândirea ideilor înaintate în țara noastra prin o intensă activitate pe tărâmul social și cultural.

Intrând în partidul național liberal odată cu gruparea socialistă, care se convinsese că numai prin acest partid se pot înfăptui marile și binefăcătoarele reforme democratice, devine, în scurtă vreme, un factor important, luând parte, în primele rânduri, la conducerea acestui partid cu adânci rădăcini în țară.

Grație superioarelor lui însușiri sufletești și culturale, i se încredințează, rând pe rând, cele mai înalte demnități în Capitala Moldovei. Astfel el este numit prefect de județ, Epitrop al Casei Sf. Spiridon, apoi ales primar al Iașului, el lasă pretutindeni pe unde a trecut urmele unei inteligente și rodnice activități.

Mare propietar rural, cultivă pamântul în chipul cel mai rațional, fiind în această privință un exemplu strălucit pentru toți ceilalți și mai ales pentru numeroșii săteni de pe domeniile sale.

Față de talpa țării, are cea mai mare solicitudine. Nu

www.dacoromanica.ro

există locuitor de pe moşiile lui căruia să nu-i fi venit în ajutor şi cu fapta şi cu sfatul.

Dragostea pentru poporul cel mult de la ţară şi-a manifestat-o în toate ocaziunile, dar mai ales nu se poate uita, când partidul naţional liberal înscriind în program votul universal şi expropierea, că dânsul a fost primul mare propietar care a primit cu cel mai înflăcărat entuziasm aceste reforme.

Cuvântarea rostită de el în 1913 la marele congres liberal în chestia acestor reforme va rămânea un document în istoria noastră politică.

El, marele bogătaş, de origină adânc boierească, a rupt cu toate prejudecăţile, punându-se în fruntea acestei mişcări democratice c'un elan de neînchipuit.

La Liteni, una din propietăţile sale, a stăruit de s'a înfiinţat un gimnaziu. Iarăşi prilej de a-şi arata iubirea lui sinceră pentru ţărănime, în care vede singurul element sănătos al neamului românesc.

Posedă în mare grad simţul artistic şi dovadă sunt operele de artă ce împodobesc conacul dela Liteni ca şi ospitaliera-i casă din Iaşi.

Pasionat cercetător al trecutului neamului nostru, ş'a format un adevărat muzeu cuprinzător din diferite obiecte vechi de mare valoare, precum şi o colecţie de monezi româneşti privitoare la trecutul nostru naţional, pe care le studiază cu patima unui fanatic numismatic.

Acutalmente e conducătorul mai multor instituţiuni în care îşi depune pentru progresarea lor, întreaga lui inteligenţă şi muncă.

www.dacoromanica.ro

Dupa moartea neuitatului Gh. Gh. Mârzescu a fost ales președintele organizației național liberale din Iași,

Calitățile lui înalte, cultura adâncă și sistematica, inteligența-i sănătoasa și corectitudinea-i în toate manifestarile sale, de ori ce ordin, fac din el una din cele mai frumoase și mai stimate figuri cu care batrâna Capitală a Moldovei se poate fali cu drept cuvânt.

www.dacoromanica.ro

MATEI B. CANTACUZIN

Ce s'ar putea spune oare despre acela care ajunsese în ultimii ani de-o așa popularitate în lumea politică și intelectuala, în cât era socotit ca figura cea mai interesantă din țara?

Ca a fost de-o inteligență scăpărătoare? Că poseda o cultură juridică vastă? Că era un orator de elită, că a fost o ilustrațiune ca profesor al facultății de drept și un avocat ce putea să ție piept ori cărei celebrități?

Dar toate acestea le știm cu toții și nimeni nu i-a pus la îndoiala vre odată calitățile cu care natura l'a înzestrat cu atâta dărnicie.

A fost o fire originală cu desăvârșire, care i s'a accentuat cu atât mai mult în cursul îndelungatei lui vieți, cu cât împrejurarile zilnice îi dadeau ocaziunea să se manifeste mereu.

Vlăstar al unei vestite familii moldovenești ce a dat țarii multe generațiuni cari s'au distins prin patriotismul lor, era mândru de obârșia lui românească despre care batrânii cronicari pomenesc adesea în scrierile lor.

De și moștenise acea mândrie aristocratică inerenta

www.dacoromanica.ro

vechilor noastre familii boiereşti, păstrase, însa, neclintit o nemărginţă dragoste pentru tot ce era românesc.

Vorbirea lui zilnică era o împestriţare de cuvinte şi chiar de fraze întregi franţuzeşti, ca şi cum i-ar fi fost ruşine să se exprime în limba strămoşească. Aceasta nu o făcea, cum credeau, poate, unii, că iar fi fost urât graiul nostru. Era o deprindere din copilărie, rezultat al unei educaţiuni cu guvernante străine cum se obişnueşte şi astazi încă în unele familii bogate.

Nalt, bine proporţionat, cu faţa lungăreaţă, cu ochii expresivi, cu musteaţa tăiată şi cu o mica ţicălie sub buze, păşea marţial, sfidând par'că pe toţi câţi îi apareau în cale.

Intors din Paris unde făcuse studii serioase de drept, intră în magistratură pe care a cinstit-o multa vreme, fiind un integru împărţitor al dreptăţii, ajungând până la înalta treaptă de prim preşedinte al Curţii de Apel din Iaşi.

Ca profesor de Drept civil la facultatea noastră juridică, îşi desvălue şi aici vastele-i cunoştinţi, într'o formă literară impecabilă, făcând ca prelegerile sale să fie audiate de un mare număr de studenţi şi de la alte facultăţi şi chiar de magistraţii mai tineri. Era socotit, şi cu drept cuvânt, ca una din cele mai ilustre figuri a Universităţii. Cursul seu de Drept Civil, va rămâne singura lui operă căreea i-a imprimat din puternica sa personalitate numai aceea ce va trăi pentru totdeauna: ştiinţa cea vastă pe care o poseda.

Demisionând mai târziu din magistratură, se aruncă

www.dacoromanica.ro

c'un elan indescriptibil în valurile politicei junimiste condusă de Petre Carp, devenind un fruntaş în această grupare.

Originalitatea lui era din cele mai curioase, cu atât mai mult că se lăsa influenţat cu o uşurinţă de necrezut, uimind prin contrastele la care marea lui personalitate se preta.

Chiar atunci când făcea aceste salturi ce pareau multora din amicii şi admiratorii sei, ca un sport cu care cauta sa se distreze, avea la bază, totuşi, un motiv bine cuvântat, acela al sinceritătii, reuşind mai în totdeauna să convingă şi pe alţii de necesitatea schimbarilor principiale şi de formă, la care se dădea.

De şi era socotit ca încarnarea junimismului, de şi acaparase în totul manifestările exterioare ale şefului său, Petre Carp, de care se deosebia doară că nu purta monoclu, iata-l, într'o bună dimineaţă, transformat ca prin minune: „Conu Matei", cum i se spunea, devine pe neaşteptate adept sincer şi înflăcarat al politicei conservatoare condusă de Nababul şi regretatul Take Ionescu.

Nimic schimbat, de altfel, în noua plasmuire a orietarii lui politice: acelaş sincer convins şi dezinteresat luptător, ca şi cum atunci ar fi început pentru prima dată să facă politică.

Constrâns, însă, într'o împrejurare, cu ocazia unor alegeri la care-şi pusese candidatura, ca să-şi explice noua sa atitudine, dânsul a ştiut, în chip aşa de magistral sa convingă că a fost o necesitate inexorabilă, în

www.dacoromanica.ro

cât nimeni nu se mai îndoia că dreptatea era de partea lui.

Dar, iarăşi nu trece mult şi printr'o magică convorbire cu şeful tinerimei generoase din Iaşi, aprobă în totul întregul program al partidului Naţional-Liberal în care tocmai atunci se desbătea marea reformă a votului universal şi expropierea.

Cine putea să explice mai cu talent şi mai convingator necesitatea acestor două mari reforme democratice, de cât o personalitate atât de superioara ca a conului Matei? Şi a fost la înalţime. Nimeni nu putea să-i conteste convingerea fermă, sinceritatea şi seriozitatea cu care susţinea programul partidului liberal.

O noua metamorfozare se produce, părăsind pe negândite şi acest partid pentru aşi face călătoria mai departe în alte grupări tot cu acelaş avânt şi cu aceeaşi convingere sinceră.

Ocupând cele mai înalte demnităţi, până la treapta de ministru, rămâne, cu toate peregrinările, o figură ilustră pentru contemporanii lui.

Entuziast, cu mintea lui limpede, cu autoritatea ce i-o dădea înalta situaţie socială şi intelectuală, ar fi putut aduce imense foloase neamului şi ţării, căci nimic nu-i lipsea din darurile care fac pe un om să fie mare.

A fost un fenomen politic, un alintat al împrejurărilor unor timpuri prielnice, un bohem al inteligenţii, o simpatică întrupare a celor mai bogate calităţi cu care cineva poate fi înzestrat, ca să ajungă la cele mai înalte

www.dacoromanica.ro

culmi pentru ca de acolo sa radieze lumina minței în toate părțile. Uitase numai ca'n vocabularul sufletului seu, pe care-l alcătuise c'o competința de ne'nchipuit. să treacă și expresia conseqnenței.

Dar câți pot fi ca dânsul!

www.dacoromanica.ro

CONSTANTIN MEISSNER

E unul din puţinii care întreaga viaţă s'a consacrat-o binelui public, şi'n special pentru îndrumarea învaţamântului pe o cale mai bună şi mai prielnică neamului nostru.

Inzestrat cu mult bun simţ, cu o inteligenţă frumoasă şi posedând o adânca cultură, mai ales pedagogică, s'a impus, înca, de la începutul carierei sale dascaleşti, contribuind astfel la ridicarea nivelului şcoalei, rupând, în acelaş timp şi cu vechile tradiţii.

In curent cu tot ce interesa învaţământul, el îşi avea în totdeauna cuvântul care era hotarâtor de multe ori, caci tot ce spunea şi susţinea era rezultatul unei chibzuiri, a unei cercetări aprofundate şi mai cu seama a dragostei ce nutreşte pentru neamul românesc.

Cu faţa plină de sanatate, cu vorba cumpănita şi aşezată, cum i se şede unui batrân înţelept, el împrăştie în jurul seu simpatie şi respect tot odată, şi chiar dragoste pentru acei care-l cunosc mai de aproape.

Bun la suflet şi cu judecata dreaptă, conştiincios şi prevăzător, este omul datoriei care nu se dă în lături de la nici un obstacol pentru ca să ajungă la ţinta, convins fiind, că ţinta aceasta trebuie să fie acea ade-

www.dacoromanica.ro

varată, de la care sa se răsfrânga utilitatea cauzei ce o urmăreşte.

Intrat de tânar în învăţamânt, primul sau gând a fost ca sa vină în ajutorul şcoalei pe care o priveşte ca cea mai înaltă instituţie de la care depinde, în primul rând, întreaga organizare socială a ţării.

Din acest punct de vedere meritul seu e necontestat.

Şcoala îi datoreşte mult, căci n'a fost lege care sa privească reorganizarea învăţământului şi la care să nu fi luat parte cu priceperea, cu cunoştinţele şi cu autoritatea lui.

Ca director al Şcoalei Normale de învăţatori „Vasile Lupu", i-a dat o transformare cu totul noua; iar mai târziu ca inspector general şi ca secretar general al Ministerului Instrucţiunei Publice, s'a relevat şi mai mult, fiind unul dintre cei mai aprigi susţinători ai intereselor şcoalei.

Pentru ea şi'a consacrat întreaga viaţa şi are marea mulţumire sufletească că activitatea sa a dat cele mai frumoase roade de care se bucura şi generaţia de astăzi.

Făcând parte din vechea „Junime", a ramas un credincios şi statornic colaborator al „Convorbirilor Literare" pe tot timpul cât această bătrână revistă păstrase neştirbită întreaga ei autoritate intelectuală, prin pana iluştrilor ei susţinători de odinioară, începând cu Maiorescu, Conta, Eminescu, Lambrior, Panu, Iacob Negruţi etc.

Adept şi prieten personal a lui Petre Carp l'a urmat pe acesta în politică c'un devotament rar, fiind unul dintre fruntaşii grupărei junimiste.

www.dacoromanica.ro

Ales în parlament în mai multe legislaţiuni, s'a distins ori de câte ori era la ordinea zilei chestiuni de învaţamânt, în care cuvântul seu era ascultat ca unul ce stapânea pe deplin aceasta materie.

Nu e dintre oratorii de forţa, dar e un bun şi simpatic vorbitor, pregătit totdeauna când iea cuvântul şi face, ca prin caracterul seu liniştit, prin vorba-i rostita cu cumpatare, sa-şi atraga atenţia tuturor.

După razboiu, intra în cabinetul Marghiloman ca ministru al Industriei şi Comerţului, în care a dat proba de multa harnicie şi de o corectitudine mai presus de orice închipuire, de şi n'a avut timpul necesar ca să-şi desfaşure întreaga lui activitate.

Dupa moartea lui Carp şi Marghiloman, puţinii partizani ai acestora care mai ramaseseră credincioşi vechii grupari junimiste, nemai putând rezista împrejurarilor create de rezultatul razboiului pentru întregirea neamului, sânt nevoiţi sa accepte o alta orientare politica, contopindu-se în masa noului partid creat, al poporului, sub şefia d-lui general Averescu.

In actuala guvernare averescana, i se încredinţeaza bătrânului pedagog, Ministerul Lucrarilor publice, ca un omagiu adus, putem spune, celui din urmă junimist de frunte, în viaţa.

Inainte de a fi om politic, e omul şcoalei, căci preocuparea lui principală şi pentru care ş'a sacrificut întreaga lui putere de muncă şi capacitate, rămâne tot şcoala, pe care a cinstit-o şi care-i va fi recunoscătoare pentru totdeauna.

---

www.dacoromanica.ro

DR. NEC. A. RACOVIȚĂ

E o vorbă banala aceea că Românului nu-i place s muncească și așteaptă ca toate sa-i vie de-a gata. Ceeace i se poate imputa, e numai ca este prea lasa-ma sa te las uneori, dar când se apuca de o treaba, apoi se apuca cu ravna, muncind cu toată dragostea și dând exemplu de pricepere, bun simț și putere de muncă uimitoare.

In aceasta categorie se poate numara, în primul rând înființatorul și conducătorul marei întreprinderi chimico-farmaceutice, „Atome".

Când îl vezi e mereu ocupat ca și cum ar cauta sa deslege cine știe ce problemă importantă, și abia dacă-ți dă ragaz sa-i vorbești câte-va clipe.

Potrivit de nalt, mai mult slab, cu barbuța blonda puțin închisa, în cari perii albi au început sa-și facă apariția *cu o indiscreție care-l pune*, de sigur, pe gânduri, căci ar voi ca tinerețea sa nu aibă hotar.

Fața-i vecinic învaluită de o preocupare din ce în ce crescândă cu cât îl ții mai mult de vorba, ca și cum ar voi sa-ți zica sa-l lași în pace, pentru a-i continua planurile ce și le făurește în minte, și din cari rezulta

www.dacoromanica.ro

n totdeauna o noua concepție prin care se realizeze avantajii ce să folosească tuturor.

Neobosit, el caută să aducă la îndeplinire zilnic programul unei activitați laborioase, așa ca, pe a doua zi sa nu-i rămâie nimic de făcut din ceeace trebuie să facă azi.

Increzător, cum nu sânt mulți, în ceeace poate sa producă munca, el nu se da în lături niciodată în fața ori cărei noui combinațiuni în legătură cu ceeace vrea sa întreprindă, fără, însă, să se lese amăgit, nici de o reușită problematică, nici de aceea a unei satisfacții materiale care n'ar fi în concordanță cu utilitatea.

Totul cumpănește mai dinainte, totul el privește prin prisma celei mai clare realități, așa că atunci când iea hotărârea definitivă, e convins că reușita va fi sigura.

Prevăzator în cele mai mici amănunțimi, nu scapa nimic din vedere, cautând să se apropie tot mai repede de finalul care să-i încoroneze munca.

Astfel înzestrat cu aceste calități, rare pentru cei mai mulți, hotarârea odată luată, e imposibil ca sa nu fie adusă la capăt în toată complexitatea ei.

Acestor însușiri superioare se datorește reușita în în toate încercarile harnicului chimist-industriaș.

Laboratorul seu, cunoscut sub numele de „l'Atome" a carui faimă de mult a trecut hotarile țării, poate rivaliza cu cele mai vestite din străinătate.

In timpul marelui războiu, produsele sale au fost puse la dispoziția serviciului sanitar militar, contribuind

www.dacoromanica.ro

prin aceasta, în foarte largă măsură, pentru ca armata sa nu sufere de lipsa medicamentelor.

Produsele pe care marele său laborator, instalat după cele mai moderne procedeie, le desface nu numai în toata țara, dar chiar și în străinătate, recunoscute ca superioare multora din produsele marilor laboratorii din Europa, e cea mai splendidă dovadă de muncă serioasa, inteligență și spirit de întreprindere care face cinste numelui de român.

Fiind înzestrat c'un gust artistic din cele mai fine, el știe să deie și o aparență deosebită modului de a prezenta numeroasele sale produse farmaceutice, în așa fel, că putem spune, fără a căuta să-i facem vre-un compliment, că și în această privință, este neîntrecut.

Nimeni nu ar putea face deosebire între modul cum se prezinta produsele ieșite din laboratorul seu, în ceea ce privește și eficacitatea și chipul de etichetare, și între acele rezultate din cele mai vestite laboratorii din străinatate.

Daca pe tarâmul industrial ocupă, cu adevarat, un loc din cele mai de frunte, nu se poate trece cu vederea nici pe omul de știință. Fiind doctor în chimie și farmacie, contribuie prin cunoștințele sale numeroase la rezolvarea diferitelor chestiuni farmaceutice, a căror rezultat sânt neîntrecutele produse medicamentoase ieșite din laborator.

Fire cu adevarat de artist, el știe să împărăcheze în acelaș timp știința cu arta și utilul făcând ca rezultatul să fie folositor din toate punctele de vedere.

www.dacoromanica.ro

Se mai ocupă apoi şi cu colecţionarea obiectelor de artă românească, din care ş'a alcătuit un admirabil muzeu, conţinând cele mai variate obiecte casnice din toate ţinuturile româneşti.

Proprietar de vii, îşi cultiva vastul teren ca un bun şi harnic gospodar, fiind şi în această privinţa un exemplu din cele mai frumoase.

Face parte ca membru în consiliul superior medical.

Ca primar în timpul războiului pentru întregirea neamului, a dat dovezi netagaduite de mult tact şi de-o bună şi cinstită administraţie, facând pe cât l'a ajutat împrejurările, grele din cale afara, să satisfaca nevoile numeroasei populaţiuni pe care o avea atunci Capitala Moldovei.

Inimă bună, suflet ales, harnic, econom şi prevazator, ş'a creat o situaţie pe care mulţi ar râvni-o.

Pentru Iaşi este o cinste că numară un astfel de cetaţean.

www.dacoromanica.ro

ATH. ATH. GHEORGHIU

Cine era pe vremuri mai popular, mai simpatizat în toate cercurile şi mai jovial prin înfăţoşarea lui totdeauna corectă, a cărui statură şi mască, acei de la Iaşi cari fuseseră la marea expoziţie de la Paris din 1889, le asemanau cu a fostului preşedinte al Republicei franceze, Sadi Carnot!

Astazi chiar, mai păstrează aceeaşi ţinuta şi se bucură de aceleaşi unanime simpatii precum şi de veneraţia generaţiunei care iea locul celei care acum crede momentul că trebuie sa se odihnească.

E o personalitate care ş'a facut cu prisosinţă datoria mergând în totdeauna pe drumul drept, neşovăind şi pastrând acelaş cult pentru tot ce este bun, corect şi folositor De şi încărunţit bine, de şi spune mereu că acum face parte din cenaclul batrânilor, totuşi, după chipul cum se prezintă, după vorba lui, după îndeletnicirile cu care se ocupă, pare tot aşa de tânar, tot aşa de vioiu ca şi acum douăzeci-treizeci de ani.

Din anii juneţei, când nici nu părăsise băncile Universităţii, a început să se manifesteze în rândurile partidului, care sub tată-l făurătorului României Mari, a stat neîntrerupt o duzină de ani la cârma Statului, şi

www.dacoromanica.ro

de atunci a ramas acelaş credincios fanatic, luând parte a toate manifestările marelui partid, contribuind astfel, în largă măsură, la înfăptuirea reformelor cu care a fost înzestrată ţara înainte şi după întregirea neamului.

A fost pe vremuri un înfocat gazetar, scriind la ziarele partidului Naţional-Liberal din capitala Moldovei, şi înfiinţând chiar el însuşi, împreună cu agitatorul naţionalismului de astăzi care poartă numele primului domn al României, ziarul „Ciomagul" care a avut mare succes odinioară.

Ca membru al baroului ocupă un loc de frunte, conducând într'o vreme această instituţie în calitate de decan, în care s'a distins ca un harnic şi conştiincios îndrumător ca şi în alte instituţii pe care le-a onorat şi le mai onorează încă, prin munca, prin priceperea, prin bunul simţ şi prin o corectitudine ireproşabilă.

In totdeauna îl găseşti cel dintâi la datorie, desinteresat, cu avânt şi dragoste. Nu e mişcare din domeniul vreunei activităţi care să aducă vreun folos obştesc şi la care să nu participe şi acum chiar, cu toată inima şi entuziasmul ca în primii ani ai tinereţii.

Casa lui a fost şi este deschisă ori când e nevoie de vre-o adunare mai restrânsă, cu caracter fie politic, fie cultural, şi'n această privinţă aproape nu are rival în capitala bătrânei Moldove.

A jucat până nu de mult un rol politic însemnat, fiind adesea ales reprezentantul Ieşenilor în parlament,

www.dacoromanica.ro

contribuind în mare parte la realizarea multor și însemnate opere folositoare și țării și Iașului în special.

Democrat sincer și disciplinat în politica partidului căruia i-a închinat încă de pe băncile Universității întregul eutuziasm și puterea de muncă, e astăzi pentru generația care se ridică o pildă vie de muncă utilă, de corectitudine, de avânt și mai presus de toate de acea dragoste de țară și neam specifică neaoșilor moldoveni

Exact la datorie, exact și corect în toate manifestările vieței sale publice și private, îl vezi zilnic, spre seară, pe timpul verei, apărând în balconul Jokeului Club, de unde-și împrăștie privirile pline de nostalgia vremurilor trecute, fără ca fața lui să trădeze părerea de rău că în fiecare zi îl apasă pe umeri, tot mai mult greutatea clipelor ce se înfășoară pe caierul vremei.

www.dacoromanica.ro

GHEORGHE A. SCORȚESCU

Astazi prea puțin sînt aceia cari-și mai amintesc de cochetul și înflacaratul gazetar de odinioară, care prin îndrazneala unei tinereți alintate își croise un drum plin de greutăți, inerente împrejurărilor de atunci.

De-o înfățoșare plăcută, de-o bunătate de inima pe care numai aceia care l'au cunoscut i-o pot aprecia, cu alura de-o marțiala jovialitate, pășea mărunt și grăbit, legănându-și corpul bine încadrat într'o proporționalitate care-i da aspectul unui barbat frumos.

Plin de entuziasm, era gata în ori ce moment să se avânteze, fară să se convingă mai întâi dacă consecințele sunt sau nu prielnice.

Dar, odată intrat în luptă, mergea înainte, curajos și încrezator în rezultatul final că va eși triumfător. Avea o îndrăzneală de neînchipuit, atunci când era convins de dreptatea cauzei ce o susținea; mergea curagios fără se-i pese de nimic și de nimeni, fără să se înfricoșeze dacă nu va reuși.

Inteligență impulsivă, bun simț, dar lipsit de cumpătarea care se cere de multe ori pentru ca cine-va să nu greșească pe drumul apucat, apărea, totuși, fie la

www.dacoromanica.ro

tribuna, fie în coloanele ziarului, ca o personalitate remarcabilă asupra căreia îşi aţinteau cu toţii privirea.

Daca astăzi numele lui nu se mai pomeneşte de cât rar, nu trebuie, însă, uitat, că dânsul a fost cineva, că s'a relevat ca un admirabil parlamentar a carui vehemenţa îi era recunoscuta ca o calitate, chiar de adversarii sei. In presă a marcat mult prin spiritul seu de organizator şi conducător.

Lui i se datoreşte apariţia marelui ziar scris în limba franceză „l'Indépendance Roumaine", din Bucureşti, precum şi „Evenimentul" din Iaşi care ajunsese sub conducerea lui să fie ziarul cel mai răspândit din Moldova, şi la care colaborau Caragiale, N. Beldiceanu (bătrânul) Budurcă, Iorgu Morţun, (Sirius), Raki Vasiliu, Al. Volanschi, St. R. Scriban, Şt. O. Iosif, Virgil N. Cişman precum şi tot tineretul intelectual al Iaşului de atunci.

Articolele sale pline de vehemenţă, erau gustate de cetitori, şi multe din ele reproduse în presa din Capitală.

Făcându-şi studiile la Paris, se întoarce în ţară alegându-şi cariera diplomatică fiind numit secretar al Legaţiei române din Constantinopol, de unde, după cât-va timp demisionând, se consacră cu tot focul tinereţii politicei şi ziaristicei.

Imbrăţişând ideile partidului Naţional Liberal, devine în scurtă vreme un personaj însemnat, dat fiind calităţile lui.

La alegerile generale din 1895 este ales pe lista liberală ca reprezentant al Colegiului al doilea de Ca-

www.dacoromanica.ro

meră, obținând un foarte mare număr de voturi, ceea ce arata popularitatea de care se bucura.

Ajunsese unul din cei mai simpatici politiciani, și dacă s'ar fi menținut în atmosfera ce și-o crease, de sigur că ar fi ajuns o personalitate politică care ar fi marcat în primele rânduri.

Impulsiv cum era din fire, entuziasmându-se și de principiile democratice care erau la ordinea zilei, dar mai cu seamă luat în curentul ce începuse să-l desfașoare demagogismul lui Neculai Fleva, devine în parlament un factor de opoziție cu care guvernul Sturdza de atunci, avusese mult de lucru.

Nu era un orator care să imprime o epocă, dar era un glăsuitor admirabil, energic și de-o vehemență cum rar se întâlnește. Numeroasele sale discursuri pe care le-a rostit de la tribuna parlamentului erau ascultate cu atenție, căci tânărul deputat de Iași prin atitudinea lui de opozant impulsiv, își crease o aureolă bine meritată și care l'ar fi dus departe, dacă în manifestările sale de ori ce ordin, ar fi avut oarecare cumpătare și prevedere.

Era un fel de copil răsfățat al Camerei. Obstrucționismul pe care-l făcuse cu ocazia discuției chestiunei fostului mitropolit Ghenadie, precum și a altor chestiuni cari îngreuiau guvernarea lui Dim. A. Sturdza, a avut un resunet puternic pe acea vreme, în țară. Numele deputatului de Iași era la ordinea zilei.

Dar vremurile se schimbă și cu ele se schimbă multe în lumea aceasta.

www.dacoromanica.ro

Imprejurările diferite îl fac mai târziu sa-şi piarda entuziasmul şi astfel se retrage aproape cu totul din viaţa politică şi din presă, trecând „Evenimentul“ partidului conservator unde se înscrisese, fără, însă, să mai lupte cu entuziasmul de altă dată.

Scurta lui activitate politică şi gazetarească a fost din cele mai rodnice, ţinându-se seamă mai ales de împrejurările de pe atunci.

Ceea ce însă, nu l'a părasit până la moarte, a fost democratismul, sincer şi dezinteresat, care a fost crezul întregei lui vieţi, cu toate decepţiile ce le-a întimpinat în urmă.

Dacă ar fi fost o fire mai calmă şi mai prevăzatoare, cu inteligenţa, sinceritatea, bunul simţ şi cu puterea de muncă de care era capabil, ar fi ocupat de sigur o situaţie politică de primnl rang.

Totuşi acei cari l'au cunoscut pe vremuri nu-l pot uita, iar în istoria presei româneşti ocupă o pagină frumoasă, fiind primul în a doua capitală a ţării ce a dat viaţă unui ziar cotidian care a trăit aproape trei decenii.

www.dacoromanica.ro

ANA CONTA-KERNBACH

In istoria noastră culturală femeele ocupă un loc modest în ceea ce privește numărul.

Prea puține sunt acelea care cu drept cuvânt pot fi puse alături cu marii intelectuali ai țării. Aceasta nu din cauză că femeea n'ar fi aptă pentru cultură, dar educațiunea ce i s'a dat în cursul vremurilor, au făcut-o să steie de-o parte—cu foarte mici excepții—de orice manifestare de ordin intelectual. Abia din ultimile doua decenii ale veacului trecut a început să li se recunoască și lor dreptul de aşi pune în evidență, în toată deplinătatea, însușirile, necontestate astăzi de nimeni, cari fac să li se atribuie și lor facultatea de a deveni egala barbatului în ceea ce privește cultura, care până mai daunăzi era privită ca un apanaj al lui.

Una dintre primele femei care s'a impus, e de sigur și Ana Conta-Kernbach, a carei activitate pe terenul literar și pedagogic o pun în fruntea tuturor celorlalte.

Înzestrată cu însușiri deosebite, dânsa păşește cu încredere și cu o voință ferma, creîndu-și un drum drept, pentru a se apropia cât mai mult de ținta ce și-o fixase încă de pe băncile școalei ca să devină un factor folositor pe tarâmul cultural.

www.dacoromanica.ro

Ţinta ş'a ajuns-o şi odată stăpână pe ea, ş'a desfăşurat întreaga-i putere de muncă, întreaga-i inteligenţă, care pusă în serviciul unei cauze bine determinate şi a unui ideal cu siguranţa că se va realiza numai de cât, pentru a dovedi că şi crierul femeei este apt de a produce opere tot aşa de superioare ca şi a barbatului.

Dovada a făcut-o cu trecerea bacalauriatului, când din o sută patruzeci de candidaţi, ea a fost clasificata a doua. O dovadă netăgăduită de superioritatea acestei femei faţă de foarte mulţi din colegii sei. „Luîndu-şi licenţa în Istorie şi Filosofie, cu „magna cum laude", e numită în învăţământ, unde desvăluie o întreagă activitate prin însuşirile şi cunoştiinţele sale temeinice, dând o deosebită atenţie Pedagogiei căreia dânsa, cum spune cu adevărat distinsul medic d-rul Zosin, i-a dat cea mai mare strălucire în ţara noastră.

Complectându-şi cunoştinţele în străinatate unde-şi pregăteşte doctoratul în Filosofie, ea mai studiază acolo organizarea şi funcţionarea şcoalelor normale, întocmind în acelaş timp şi un amănunţit raport pentru Ministerul Instrucţiunei Publice, şi „iea parte, spune tot d-rul Zosin, la alcătuirea programelor de şcoli secondare pentru băieţi în 1907 şi pentru fete în 1908 în secţia limbilor moderne şi filosofie, şi izbuteşte să introduca în ţara românească, ca discipline de cultură generala, istoria artelor, cursul de educaţie, istoria muzicei şi pedagogia, fiind şi întâia femeie aleasă în Consiliul general al Instrucţiunei.".

www.dacoromanica.ro

Personalitatea acestei ilustre femei, se distinge în primul rând prin o puternică originalitate pe care a imprimat-o numeroaselor sale opere, precum și diferitelor comunicări făcute la mai multe congrese din străinătate și din țară, comunicări cu caracter cultural.

Colaboratoare apreciată la numeroase reviste din marile centre europene, dânsa se distinge ca o admirabilă scriitoare. In țara ea onoreaza cu colaborarea sa „Convorbirele Literare", „Viața Românească", „Archiva", „Revista Invățământului", „Renașterea română", precum și numeroase ziare, pentru cari era o serbătoare când Ana Conta-Kernbach admitea ca să i se publice articolele.

Scrierile sale pedagogice suut pline de o adânca erudiție și originalitate, fiind scrise într'un stil concis și o formă literară din cele mai splendite.

In afară de scrierile sale didactice și științifice, dânsa mai este și o mare poeta, și acest talent și l'a manifestat cu prisosința în care, poate, ca nici la o altă femeie română, nu se vădește cu atâta putere de cugetare și originalitate impresiile ce le lasă asupra cetitorului.

„Din poiezie, spune d-rul Zosin, se resfrânge ca Ana Conta-Kernbach a fost o pesimistă, în felul lui Eminescu; pesimistă și sceptică în forul ei intim; dar în viața publică, de-un curaj și de o incizivitate necruțătoare.

„Pentru a înțelege această stare de suflet trebuie să ne referim la epoca traită de Ana Conta-Kernbach, epocă

www.dacoromanica.ro

al cărei cel mai pregnant reprezentant a fost Eminescu, drept care o numim epocă eminesciană, având ca urmaş în poiezie, la barbaţi, pe Vlăhuţă, iar la femei pe Ana Conta-Kernbach"...

Simţul artistic era dezvoltat în mare măsură la această femee superioară. Muzica a înţeles-o în toate amănuntele ei, pentru care avea o înclinare deosebită. Dar aşa cum a înţeles-o ea o pun mai presus de mulţi dintre aşa zişii cunoscători ai acestei arte, iar conferinţa pe care a ţinut-o în Aula Universităţii noastre, arată cât de stăpână era dânsa pe tainile şi farmecul muzical.

In viaţa noastra culturală ea reprezintă o forţă, căci prin calităţile sale superioare se ridică de-asupra multora, fără, însă, să fi căutat vreodată să-şi valorifice această forţă de cât numai prin opere bine cugetate şi alcătuite şi care să aducă folos tuturor.

Tot ceea ce spunea şi scria, era mai întâi bine analizat, bine pregătit, iar atunci când era convinsă de adevărul ce-l susţinea, căuta să-l împărtăşească şi altora, dar în chip modest, fără a căuta să-şi facă aureolă în juru-i.

Spirit distins, a avut o mare înrâurire asupra mişcărei culturale femenine, fiind în acelaş timp şi o aprigă propagandistă pentru drepturile femeei. Aleasă consilieră comunala a oraşului Iaşi, dânsa s'a aratat ca o conştiincioasă şi demnă de imitat, gospodină, şi luînd parte la şedinţele consiliului, aducea prin mintea ei luminată, prin experienţa şi cunoaşterea perfectă a ches-

www.dacoromanica.ro

tiunilor ce se discutau, o notă nouă și originală, dând îndrumări de acelea cari nu puteau fi de cât pentru folosul tuturor.

Savantă, ea a adus culturei românești o contribuție enormă prin numeroasele sale opere de interes general, iar ca literată rămâne cea mai frumoasă pildă, pentru generațiile de azi și cele viitoare; dar mai ales pentru mișcarea femenistă la noi în țară, dânsa este exprimarea celei mai strălucite îndrumătoare pentru câștigarea drepturilor femeei.

www.dacoromanica.ro

GH. LASCAR

...A fost odată ca nici odată, că dacă n'ar fi fost, nu s'ar povesti... Aşa se încep toate basmele, dar ceea ce spun mai jos, e o realitate pe care a trăit-o şi cunoscut-o multe generaţii.

Şi astăzi când îl vezi, par'că tot te înfioară, ca şi cum te-ai aştepta la cine ştie ce observaţie pe care ţi-o roştea c'un ton autoritar şi căreea nu-i puteai răspunde cele mai de multe ori de cât printr'un tremurat de buze.

Nu că era de-o aparenţă care să te sperie, nici nu se răstea pentru ca să te înfricoşeze; avea însă în toată făptura lui o impunătoare înfăţoşare, o autoritate din care se degaja, de altfel, severitatea cea mai serioasă, dar în acelaşi timp şi o bunătate pe care te făcea să o apreciezi prin atitudinea lui de adevărat părinte sufletesc.

Era par'ca anume născut ca să fie îndrumătorul tinerimei să o conducă cu toată răspunderea ce-i incumba înaltul său rol cultural cu care era învestit, acela de dascăl.

Drept şi bun când îţi făceai datoria, sever şi neînduplecat când nu căutai să te corijezi. Astfel apărea el în

www.dacoromanica.ro

ochii elevilor, şi toţi, fără osebire, îl considerau ca pe cel mai de temut director şi profesor.

Răbdător în fond, nervos în aparenţă, conştiincios şi cu simţul răspunderei dus la extrem, el privea misiunea lui ca cea mai înaltă datorie pe care trebuia să şi-o îndeplinească.

Multele generaţii cari s'au perindat pe dinaintea lui în răstâmpul celor câte-va decenii de profesorat, îşi amintesc, de sigur, cu drag de fostul lor dascăl care nu căuta alta de cât să vadă că munca nu i-a fost zadarnica.

Ca profesor a ştiut să-şi ţie prestigiul, fiind considerat ca un fruntaş între colegi, iar ca director al Liceului Internat s'a distins ca unul din cei mai destoinici.

Gospodar neîntrecut s'a manifestat prin o activitate uimitoare, căutând să îmbunătăţească din zi în zi, tot mai mult situaţia şcoalei din toate punctele de vedere.

Neadormit zi şi noapte, veghea ca fie care se-şi îndeplinească datoria, interesându-se în acelaş timp şi de cele mai mici amănunte în ce priveşte educaţia fizică şi morală, procedând cu unii cari erau mai recalcitranţi cu severitate, cu alţii cu blândeţă, dar pentru toţi, fără osebire, nutrind aceeaşi dragoste părintească.

Cu cât părea mai aspru cu vre-un elev, cu atât gândul şi inima sa erau mai apropiate de acel copil neînţelegător şi-şi dădea toată silinţa pentru a-l pune pe drumul cel bun şi drept.

Şcolarii de şi aveau o frică de neînchipuit de dânsul totuşi îl stimau şi-l iubeau chiar, pentru că era drept

www.dacoromanica.ro

în observaţiunile ce le făcea, şi acela care era pedepsit suporta, nu cu resemnare, ci cu convingere că pedeapsa ce i se aplica era bine meritată.

A fost cu adevarat un bun şi apreciat profesor, din rasa acelora pentru care educaţia tinerimei era cea mai înaltă expresie a datoriei.

Chemat la Ministerul Instrucţiunei Publice şi Cultelor ca director şi apoi ca secretar general, s'a remarcat şi acolo prin spiritul seu larg şi cumpănit în toate hotarârile ce le lua, atrăgându-şi pe de o parte laudele cuvenite pentru modul de a conduce, iar pe de alta dragostea subalternilor pentru chipul părintesc cu care se purta.

In viaţa publică a luat parte, pe vremuri, la mişcarea politică a radicalilor, fiind unul din cei mai apropiaţi prieteni ai marelui Gh. Panu şi a distinsului nostru om politic d-l Al. A. Bădăreu.

Ales primar al Iaşului a continuat cu vrednicie opera de aducerea apei de la Timişeşti soluţionată de neuitatul Nicu Gane.

Ca părinte al Comunei a dat şi aici dovezi netăgăduite de marea lui pricepere în ale gospodăriei.

Neadormit zi şi noapte, el nu lasă nimic să-i treacă cu vederea. Se interesa de toate, căutând să facă din Capitala Moldovei un oraş modern şi curat, aliniind străzile şi căutând să-l înfrumuseţeze.

E unul din rarii primari care în nalta misiune ce i se încredinţase a căutat să facă numai gospodărie neţinând seamă de ori ce alte preocupări.

www.dacoromanica.ro

Corect în toată acceptarea cuvântului, neobosit şi devotat, cumpănit în actele sale, el a lăsat pe unde a trecut amintirea unei administraţiuni din cele mai rodnice şi mai folositoare binelui obştesc.

Astăzi când îngreuiat de munca fără preget şi de anii îndelungaţi ce-i apasă pe umerii săi, încă drepţi, poate privi cu mulţumire înapoi la vremurile de odinioară, satisfăcut că şi-a îndeplinit întreaga datorie, neavând altă ceva să reproşeze de cât că nu mai poate reîncepe o nouă muncă, cu toate că sufletul şi inima îi sânt tot tinere, tot pline de avânt şi de voinţă.

www.dacoromanica.ro

IOAN SIMIONESCU

Unul din puținii care ș'a luat în serios rolul de propagandist al culturei.

De-o hărnicie neînchipuită, caută să împrăștie cât mai mult în popor ori ce manifestare intelectuală, căci numai așa crede dânsul, și cu drept cuvânt, că se poate rădica un neam pentru ca să devină un factor însemnat și folositor în concertul omenirei.

C'o înfățoșare blândă, cu privirea senină și cercetătoare, cu mersul liniștit și măsurat, îți face impresia unui om cumpătat în toate, și așa și este, căci vorba lui e totdeauna rostită cu rost, căutând ca ceea ce spune să nu fie de prisos.

Om de știință, el caută să o vulgarizeze cât mai mult prin numeroase lucrări, în care competința se unește cu claritatea expunerei, făcând ca să fie pe înțelesul tuturor.

Tot ceea ce scrie, e analizat, chibzuit și bine documentat, expus într'o curată limbă românească așa ca, cetitorul e atras, pe de-o parte de interesul subiectului în sine, iar pe de alta de frumusețea și modul cu care e tratată chestiunea.

Admirabil conferențiar, dânsul în numeroasele și variatele prelegeri cu care se produce înaintea publicului,

www.dacoromanica.ro

ori de câte ori este solicitat, se prezintă stapânit de calm şi cu conştiinţa că ceea ce spune nu numai că este interesant din punctul de vedere al ştiinţei, dar, în acelaş timp şi util pentru ascultători.

Ori cât de ştiinţific ar fi subiectul ce-l tratează, el are darul de a-l explica în aşa chip, în cât îl face să fie înţeles de toţi până şi de cei mai profani.

Dragostea lui e nemărginită pentru popor şi aceasta şi-o arată în totdeauna, fie prin graiu în numeroase conferinţi, fie în scris prin nenumăratele broşuri ce le publică şi care sunt împrăştiate în număr mare, în toate păturile societaţii, fie la oraşe, fie la ţara.

El vede în poporul sătean elementul curat şi sincer, bun şi îngăduitor, şi singurul pe care ne putem răzima în împrejurări grele.

In populaţia rurala el are cea mai deplină încredere, căci numai ea poate ţinea piept cu bărbăţie şi rezista ori carei invazii străine ce ar căuta să copleşească elementul românesc de la oraşe.

Intreaga lui activitate pe care o desfăşoară cu o deosebită tragere de inimă, şi atât de adânc, pe tărâmul cultural şi social, îşi are ca obârşie, în primul rând, patriotismul care se resfrânge în toate actele sale din ori ce domeniu se avântă.

Patriotismul seu nu e o demagogie ca la cei mai mulţi, ci o dogmă, un crez adânc în care vede realizarea unui ideal pe care ori ce om conştient trebue să-l nutrească, ideal din care să izvorască mereu trăinicia viitorului ţării care să devină din ce în mai strălucit.

www.dacoromanica.ro

Astfel își înțelege el misiunea cea nespus de grea, de educator al poporului. In această privință, e poate sigurul azi în țară la noi, care-și îndeplinește cu sfințenie și fără altă preocupare de interes personal, de cât aceea a binelui general, rolul ce și l'a luat și pe care caută să-l execute cu toată conștiința și să-l complecteze neîncetat prin nuoi și folositoare cunoștinți.

Activitatea sa, însă, nu se mărginește numai la rolul de propagator al culturei, cum s'a aratat mai sus, el e și om de știință și ca profesor la Universitate, în afară de lecțiunile ce le ține, se ocupă temeinic cu lucrări de specialitate în domeniul geologiei, contribuind astfel la progresarea științei prin numeroase și apreciate cercetări și comunicări originale, ceea ce a atras atenția lumei savante din străinătate.

Membru al Academiei Române, el caută ca și la această înaltă Instituție culturală sa-și deie obolul, contribuind mereu prin comunicarile sale științifice de un interes deosebit, sa înalțe și mai mult reputația marelui nostru institut cultural.

Democrația pentru el e singurul crez politic, și ei s'a închinat încă din tinereță întreaga-i activitate cetățenească, luptând nu numai cu convingere dar și cu un elan de nedescris pentru triumful ei.

Marile probleme sociale care au frâmântat atât de mult poporul român, au gasit în el un aprig apărator, care prin graiu și prin scris n'a încetat o clipa de a le susține și căuta, astfel ca să realizeze în marginile cadru-

www.dacoromanica.ro

lui nostru național, reformele care să puie statul și neamul la adăpostul mișcărilor anarchice.

E un apostol cu adevărat al românismului, un om de știință superior, un bun cetățean și patriot, a cărui întreagă activitate se rezumă în a fi de folos neamului și țării.

www.dacoromanica.ro

TH. TH. BURADA

Aşa l'am cunoscut cu toţii: batrân, scurt, gros, cu mersul încet şi mărunt, cu barba albă, tăcut, modest şi radiind în juru-i numai simpatie.

Cercetător harnic şi conştiincios al trecutului neamului, el ş'a închinat îndelungata lui viaţă în căutări de hrisoave, de nuoi isvoare prin care să dovedească că Românii sunt un popor c'un trecut demn de admiraţie, dar mai ales a căutat să se convingă pe el şi pe alţii ca neamul nostru nu se găseşte numai în hotarele etnice cunoscute de toţi, ci că e răspândit şi prin alte parţi de lume, împraştiat în mijlocul şi altor popoare.

Din tinereţă începuse sa călătorească prin ţarile pe unde credea că poate găsi urme româneşti. A colindat de multe ori întreaga peninsulă Balcanică, şi în deosebi Macedonia şi Istria, descriind populaţia românească de acolo, cu toate obiceiurile şi datinile, cautând să ne informeze cât mai exact asupra dialectelor limbei ce vorbesc fraţii noştri cunoscuţi acolo sub numele de Cutovlahi şi Ţinţari, şi nu-i scapa nimic din vedere din tot ce putea să intereseze latinitatea originei noastre, însemnând zi cu zi impresiile capatate.

www.dacoromanica.ro

De-o modestie rara, el nu căuta să-şi facă o glorie ori să profite de pe urma muncei lui.

Avea sau nu avea, cum venia primăvara îşi lua vioara subsuoară.—căci era un admirabil violonist şi adânc cunoscător al muzicei,—şi colindând din târg în târg, din sat în sat, prin ţările îndepărtate, începea să cânte prin localuri publice, sau să deie concerte, fără alt interes de cât acela de a face cunoscut doinile, horele şi celelalte cântece populare ale noastre.

Astfel, pribegind mai în fie care an, colinda în toate părţile lăsând în amintirea tuturor impresia puternică a duioaselor melodii româneşti.

Pe unde n'a fost el? Pâna şi prin Caucaz şi chiar prin Asia, şi unde găsea urme de populaţie românească se oprea acolo, de cerceta şi studia, notând totul şi cautând sa fie de folos istoriei şi filologiei, contribuind astfel la clarificarea problemei originei noastre.

N'a fost un savant, dar a fost mai mult, înca: a fost un aprig muncitor, un zelos şi fanatic cercetator pe care-l interesa în primul rând neamul românesc. El descoperia, ca să zicem aşa, obiectul brut pe care-l da apoi artistului pentru a-l cizela şi a scoate din el operă de arta.

Cercetarile şi studiile sale etnografice şi folcloristice le-a strâns în restâmpuri în o sumă de volume, din care omul de ştiinţă poate trage imense şi reale foloase.

Pe acest tărâm el are o importanţa colosală, şi Academia Română, l'a premiat şi l'a ales membru cores-

www.dacoromanica.ro

pondent, dând prin aceasta o satisfacție morală neobositului căutător de români.

De tânăr se manifestase ca un muzicant de talent, și chiar din copilarie debutase cu vioara pe la diferite concerte de binefacere. Era o adevărată serbatoare mai ales pentru Ieșeni, când bătrânul Burada, apărea cu vechea lui vioară pe scenă, și fermeca sala prin neuitatele lui cântice populare, și mai cu seamă doina pe care o cânta cu o patimă și un sentiment de neîntrecut artist.

In ultimii ani a scris o operă însemnată, Istoria teatrului moldovenesc, apărută în dona volume mari, iar al treilea e în manuscris, operă, putem zice cu adevărat monumentală căci în ea a colecționat nu an cu an, dar zi cu zi, tot ce s'a făcut în teatru, vorbind de toate câte a putut găsi prin biblioteci, prin ziarele vremei, și prin propia sa știință despre mișcarea artistică din timpul vieței lui.

In această operă, care l'a costat, de sigur, o muncă îndelungată și migăloasă, se găsește tot trecutul nostru teatral, redat ca un material brut, din care, ori cine se va încerca de acum înainte să scrie o Istorie critică a teatrului moldovenesc, nu va putea să o treacă cu vederea, căci altfel ar face o lucrare necomplectă, ori câtă voință și talent ar avea.

Ar fi de dorit ca Academia să eie asupra ei tipărirea celui de al treilea volum, căci astfel s'ar desăvârși întreaga operă a neîntrecutului nostru etnograf.

A fost pe vremuri și magistrat, ca membru al Curței de Apel,—fiind licențiat în drept,—apoi director și pro-

www.dacoromanica.ro

fesor la Conservator, de unde retragându-se la pensie, a continuat să lucreze cu aceeași ardoare și voință, ca și în vremurile de tinereță. Lui i se datoresc „După amiezile" care erau atât de gustate de publicul ieșan ce se delecta cu frumoasele melodii populare cântate din vioară de bătrânul artist.

A condus mulți ani „Arhiva Societății științifice și literare".

Numele seu nu se va trece așa ușor, căci de el se leagă atâtea opere care fac cinste culturei românești.

www.dacoromanica.ro

PEKEA S. ALEXANDRESCU

Nimic mai banal de cât viaţa unui actor. Fie de un talent covârşitor sau nu, el nu trăeşte de cât în amintirea şi admiraţia contemporanilor. Cât pentru generaţiile viitoare, doar de se mai aminteşte prin cine ştie ce întâmplare în vre-o pagină uitată, şi atunci, încă, numai în treacăt.

Intr'adevăr auzim şi acuma vorbindu-se de Millo, dar din zi în zi tot mai puţin, ca şi de un Luchian, Demetriade, o Stăvreasca sau un Costache Caragiale. Nimeni nu-şi mai poate da seama astăzi de talentul lor, nici de modul cum interpretau rolurile. Totul se reduce la ceva vag, la o simplă bănuială chiar dacă a existat sau nu, macar.

Şi totuşi au fost artişti mari, ca un Grigore Manolescu, pe care generaţia mai în vrâstă de astăzi l'a văzut jucând şi admirat; dar cine mai vorbeşte de el? Cu toate aceste au adus imense foloase neamului contribuind la redeşteptarea noastră naţională şi culturală.

Intre aceştia se poate număra şi Pekea S. Alexandrescu care ş'a încheiat viaţa mai anii trecuţi şi care astăzi e uitat cu totul de şi de numele seu se leaga, în oare care măsură, de menţinerea graiului românesc in ora-

www.dacoromanica.ro

şele şi târgurile din Basarabia pe când această provincie moldovenească era sub jugul rusesc.

Actor de talent, plin de originalitate, de-o inteligenţă vie şi ajutat de expresia feţei în care comicul se desvăluia în toată splendoarea, dânsul a fost pentru cei din timpul seu un copil răsfăţat care a înseninat multe frunţi, ani de-a rândul, menţinând prestigiul scenei teatrului nostru pe care-l lăsase moştenire marele Matei Millo.

Apărea pe scenă în chipul cel mai natural, stăpân pe mişcări, pe vorbă şi mai presus de toate însufleţit de focul sacru al artei, care-i încălzia întreaga fiinţă, convins fiind că prin jocul şi chipul care interpreta, nu numai că apărea în faţa publicului aşa cum dicta rolul, dar avea credinţa fermă că ajuta la răspândirea culturei.

Actorii din generaţia lui priveau teatrul ca o şcoală unde cei cari veneau trebuiau să înveţe iar nu numai să se distreze.

Nenumăratele roluri pe care le-a creat în lunga lui carieră artistică sunt o dovadă de dragostea ce-o avea pentru scenă.

Rolurile pe care odineoară le jucase Matei Millo şi Luchian au fost reluate de Pekea interpretându-le admirabil şi menţinând astfel repertorul pieselor naţionale. Dar în reluarea acestor roluri el avea şi partea lui originală; nu căuta numai să imiteze. Personalitatea sa o imprima totdeauna în manifestările lui artistice, ceea ce l'a făcut să se deosebească de foarte mulţi dintre colegii sei.

www.dacoromanica.ro

A fost un bun artist, unul cu care teatrul din Iași s'a mândrit.

Pe lângă talentul seu puternic, via inteligență și originalitate, de-ar fi avut și cultura necesară, de sigur că ar fi adus și mai mari foloase scenei, putându-se pune și mai în evidență, cu toate că așa cum a fost se poate număra printre cei dintâi fruntași ai teatrului moldovenesc.

Ceea ce, însă, se adaogă la gloria carierei sale artistice, e că decenii întregi a colindat provinciile noastre subjugate, și în deosebi Basarabia, unde a întreținut limba românească prin reprezentările pieselor naționale din repertorul lui Alexandri și Millo.

Acest fapt numai, face ca amintirea lui să nu se peardă.

In istoria culturală a provinciei de peste Prut numele lui Pekea Alexandrescu ar trebui să cuprindă o frumoasă pagina, căci el prin talentul și prin dragostea ce o avea pentru neamul și graiul moldovenesc, înfrunta de multe ori asprimea autorităților ruseşti pe care le dămolea prin chipul seu de a se prezenta și cu care știa să-și facă prieteni cari nu numai că-l simpatizau, dar chiar să-l admire.

Bătrânii noștri actori nu se gândeau numai la câștigul material. Ei considerau teatrul ca un templu, iar piesele jucate, ca imnuri prin care se premarea limba strămoșească și făcea ca cei cari priveau și ascultau să se învioreze și să-și îndrepte obiceiurile înveninate de veneticii de toată mâna ce copleșiseră țara.

www.dacoromanica.ro

A fi actor pentru ei nu însemna o meserie oare care; dânşii se considerau ca nişte apostoli a căror menire era de a propaga limba românească în toate păturile societăţii, dovedind că şi românul îşi poate preta limba lui tot aşa de uşor şi de frumos la interpretarea rolurilor, ca şi ori ce alta străină.

Acest fapt l'a înţeles Pekea şi la urmat cu sfinţenie în toată viaţa lui în provincia românească de peste Prut.

Din acest punct de vedere, dânsul ş'a împlinit datoria cu sfinţenie, şi dacă amintirea lui ca actor se va perde cu totul, ca şi a altor mulţi artişti, el va trăi, totuşi, în istoria culturală a neamului nostru, ca unul ce ş'a înţeles misiunea atât de bine fiind un admirabil factor de propagandă naţională.

www.dacoromanica.ro

NEC. C. GHEORGHIADE

De şi face parte din generaţia, încă tânără, totuşi a păşit mai repede de cât mulţi alţii, căci a ştiut sa-şi ţină prestigiul şi să se impună prin o muncă serioasă, neîncrezându-se în perspectivele ce i se deschideau pentru o situaţie problematică care ar fi putut sa-l înalţe de-odată, dar să şi-l coboare.

Prevederea e calitatea cu care e înzestrat în primul rând, la care se mai adaogă şi un admirabil bun simţ întovărăşit de-o inteligenţă vie şi o putere de muncă care-l fac să apară în toată maturitatea omului de acţiune.

Neintimidându-se de greutatea respunderei ce-o are în conducerea Societăţii Creditului Fonciar Urban, îşi îndeplineşte înalta misiune cu o tactică de neînchipuit, urmând în această privinţă pe neuitaţii Grigore Buiucliu şi Gh. Botez.

Exact la datorie, conştiincios până în cele mai mici amănunte, nu lasă să-i scape nimic din vedere din tot ceea ce-i incumbă însemnatul rol ce-l exercită la instituţia ce i s'a încredinţat.

Nu se mulţumeşte numai în a da drumul lucrărilor zilnice în chip automat bazându-se pe mecanismul biuro-

www.dacoromanica.ro

cratic cum fac cei mai mulţi. Pentru el, munca nu se reduce la steriotipia unei simple activităţi moştenite de la înaintaşi. El are personalitatea lui proprie pe care o imprimă în toate actele, şi o concepţie deosebită despre importanţa ce trebue să aibă desvoltarea unui institut financiar pentru a deveni o utilitate necontestată.

In aceasta se reduce programul seu de lucru, program bine chibzuit şi alcătuit şi cu sorţi siguri de a nu întâmpina dificultaţi care să-l determine la un moment dat să-şi piardă încrederea în forţele sale.

Ceea ce, însă, îl ajută netăgăduit, în greaua lui sarcină este autoritatea ce şi-o menţine cu vrednicie, dând prin aceasta pildă strălucită că e in stare să ţină piept tuturor împrejurărilor ce eventual ar putea să-l facă să sufere.

Inzestrat cu asemenea calităţi, şi-a croit un drum drept cu perspectiva unui şi mai frumos viitor, căci la vrâsta sa, are dreptul sa spere încă.

Luat de tânăr în valmaşagul luptelor politice, dadea speranţe ca va ajunge un factor însemnat, dar firea lui nu se potrivea de loc cu cancanurile şi fluctuaţiunile politicianismului.

După cele ce a urmat, pare a avea cu totul altă parere în ceea ce priveşte modul de a se înfăţoşa în arena politică, cu toate că o priveşte, în fond, ca o îndrumare serioasă de care depinde bunul mers al Statului.

De şi stă cu totul retras acuma de la ori ce manifestare de ordin politic, cu toate că şi-a impus această rezervă, poate îndreptăţiia, totuşi el apreciază cu mult

www.dacoromanica.ro

sânge rece, nelasându-se influenţat de şoaptele unora şi a altora, opera de cimentare a ţării de catre conducătorii de ieri şi de astăzi.

Această atitudine îl face, pe de-o parte, să-şi concentreze întreaga putere de muncă în direcţia conducerei instituţiei în fruntea căreia se găseşte, iar pe de alta, să fie scutit de multele neplăceri ce izvoresc la fie care pas într'un mediu de politiciani la care firea lui aparte, nu se poate adapta.

Ca membru al corpului de avocaţi ocupa o situaţiune bine meritată, bucurându-se de simpatia tuturor colegilor, şi aceasta s'a văzut cu ocazia alegerei de la barou, când a fost ales în Consiliul de disciplină cu aproape unanimitatea voturilor.

Simpatia unanimă de care se bucură în sânul corpului de avocaţi fiind unul din fruntaşii lui, s'a dovedit mai cu seamă mai anii trecuţi, cu ocazia unui incident petrecut în instanţă între un judecător şi dânsul, cum toţi colegii ş'a manifestat simpatia şi dragostea lor provocând acea grevă a baroului care nu s'a aplanat de cît dîndu-i-se satisfacţia la care avea dreptul.

Caracter ferm, conştiinţa curată, om de munca şi hotărît în ori ce atitudine pe care o iea, nu poate de cît să-şi atragă în bine luare aminte a tuturor, şi să se bucure de întreaga simpatie şi admiraţie, ca unul care numai prin. calităţile lui deosebite s'a ridicat la o situaţie atât de frumoasă.

www.dacoromanica.ro

NECULAI BELDICEANU

Acei cari l'au cunoscut nu'l mai pot uita nici odată. Aşezat pe catedră, punea cîte pe un elev să citească din Istoria Romînilor sau Universală şi după aceea începea să explice cu glasul lui liniştit şi plin de dulceaţă, entuziasmându-se cînd era vorba de viteţia Românilor. Blând, bun, prietenos cu fiecare, el privea pe învăţăceii lui ca pe nişte amici, fără să caute a se impune prin o atitudine severă cum fac de obicei unii dascăli.

Visător, întrupa în el o întreagă lume în care vedea idealizarea vieţii sub forma unei aoreole încadrată de cele mai frumoase speranţe, pe care mai târziu le îmbracase într'o dulce melancolie, iar mai apoi într'un decepţionism ucigător. Dânsul privea viaţa ca o fericire căci cum spune el:

„De a zilei bucurie
Fuge noaptea 'nveşnicie";

pentru că

„Ş'aşa-i cerul de senin
In cât prin albastrul seu,
Acei care se închin
Ar vedea pe Dumnezeu".

Natura el o vede în toată splendoarea şi are pentru

www.dacoromanica.ro

dânsa un adevărat cult, o dragoste nemărginită în care se încheagă cel mai curat optimism :

„Prin livezi acum s'arată pâlcuri vesele de lume,
Om cu om se înfrăţeşte, toate vorbele sânt glume,
Spre ogoare, ceriul cată cu ochi bine voitori,
Şi pe feţele voioase bucuria pune flori".

Iar,

„De voiţi coşare pline şi de vreţi pline hambare,
Luna roadelor iubite o primiţi voios cu vin ;
Iar de vreţi în poloboace să nu prindă vinul floare,
Faceţi cum făceau străbuiî ; — la Arminden beţi pelin".

Şi aşa de dragă îi era viaţa în cât ar fi voit să trăiască o vecinicie, căci el vedea în ea numai fericire, numai plăcere, pe care, nici un nour n'ar fi putut-o întuneca, nici răpune.

Avea o încredere oarbă în vitalitatea poporului de la ţară, unde

„Flăcăii jos, la umbră, stau razimaţi în coate,
Au boande şi curele, au cuşme ţurcăneşti ;
Ei sunt plini de putere, ei spetele au late,
Au braţe oţelite şi pumni au voiniceşti".

pentru că

„De veţi lupta şi mâine, tot nu vă veţi răpune,
Căci vouă, mama, ţâţa va dat-o pe sub prag".

Dar acest optimism nu ţine mult, şi e cuprins, încetul cu încetul de o înfiorare care se accentuiază din ce în ce mai puternic, până când el se convinge de

„O viaţă sbucinmată, jalnic de posomorâtă".

Şi atunci :

„Dacă maica ar veni
Din mormânt şi m'ar privi,
Ghiaţă ea pe cât ar fi,
Şi mai ghiaţă s'ar trezi ;
Şi din moartă-ar fi mai moartă, —
Mult nemângâiată moartă, —
De amarul şi de chinul
Care-mi nouă seninul".

www.dacoromanica.ro

Această întunecare a visurilor lui de fericire de altă dată se datorește dragostei nefericite pe care a avut-o cu o

„Femee,
Osândă,—cumplită 'n asprime
Când urăști, impotrivă cine
Poate să-ți steie..."

Și,

Privind cum dorul zilele-mi curmă
Ascultă-mi tu ruga din urmă,
Și lasă amorul teu cel sfânt
Să-l duc cu mine în mormânt'.

Durerea lui cea mare provocata din cauza unei iubiri nefericite, se mărește și mai mult prin moartea fiului său iubit, Sorin.

Lauda mea, sprijinul meu,
Pe care n'am sa-l mai vad eu..."
. . . . . .
„Nenorocitul de mine
Zadarnic te caut pe tine,
Zadarnic la zile te chem,
Zadarnic pe groapa ta gem —
Glas în sicriu nu patrunde ;
Din sicriu, glas nu răspunde..."

Nu se poate un strigăt de disperare mai dureros...

N'a fost însă numai un poet mare, un talent superior. El mai era și om de știință, un archiolog distins și lucrările sale în acest domeniu sânt de-o importanță deosebită. Prin propriile lui mijloace, fară a fi ajutat de nimeni, el a întreprins o serie de săpături și cercetări pe la Cucuteni, Rafaila și alte localități, descoperind o mare mulțime de obiecte din vremurile preistorice și o sumă de monezi antice, pe care le-a descris în câteva studii publicate în „Archiva" din Iași, studii de-o însemnătate netăgăduită, dar pe care nu le-a putut is-

www.dacoromanica.ro

prăvi din pricina morţii care l'a surprins tocmai când era în toată puterea de muncă şi când putea să mai producă opere de mare valoare, atât în literatură cât şi în ştiinţă.

Impreuna cu regretatul Eduard Gruber, a studiat şi experimentat asupra persoanei sale o serie de experienţi cu privire la Audiţiile colorate, care a format obiectul câtor-va conferinţi ţinute în aula vechei Universitaţi, de către Gruber.

Neculai Beldiceanu a facut parte la început din cercul „Convorbirilor Literare" unde a publicat multe din poeziile sale lirice şi pastelurile în care era neîntrecut.

Când a început, însă, ca să trimeată la „Convorbiri" poiezii cu subiecte filosofice şi sociale a fost respins şi atunci devine un harnic colaborator la „Contemporanul" lui V. Gh. Morţun şi Ion Nădejde, în care publică cele mai frumoase şi puternice poiezii sociale şi filosofice. Asemenea a mai colaborat la „Archiva" a cărei unul dintre fondatori a fost, la „Evenimentul Literar" şi la „Literatură şi Ştiinţă", revista lui Dobrogeanu-Gherea.

Dragostea lui pentru poporul român şa manifestat-o în o serie de Doine, a căror primă ediţie a fost tipărită pe hârtie vânătă de masline.

In poiezia socială, Beldiceanu e singurul, poate, dintre toţi poeţii noştri care împreună cu Coşbuc a râdicat-o la o înălţime de cugetare şi exprimare ce ar putea face cinste ori cărei literaturi străine.

A murit de mult, lăsând pe urma sa o comoară întreagă de lucrări literare şi ştiinţifice, din care cea mai

www.dacoromanica.ro

mare parte în manuscrise, fără să se mai gândiască cine-va să le stringă şi să le deie la iveală.

Mai anii trecuţi, din iniţiativa fostului primar C. Gh. Toma, unul dintre elevii şi admiratorii lui Beldiceanu, i s'a râdicat un bust pe mormântul său de la Cimitirul Eternitatea.

www.dacoromanica.ro

D-rul N. HORTOLOMEI

Nici prin gând n'ar trece cuiva, privindu-i chipul blând, cu ochii plini de bunătate, cu fața balaie și cu vorba înduioșătoare, că ar fi unul din cei mai îndemânatici chirurgi care în fie care zi își înfinge scalpelul în corpul acelora ce au nefericirea de a fi bolnavi, dar norocul că au încăput pe mâna unui medic atât de maistru ca dânsul.

Cu toate că e încă mai mult tânăr, dar poate fi trecut între bătrânii din vestita pleiadă de doctori cari au făcut odinioară fala Capitalei Moldovei, prin spiritul lor larg și umanitar care mergea până la sacrificii.

Muncitor neobosit și cu o neînchipuită dragoste pentru suferinzi, el s'a pus zi cu zi la dispoziția bolnavilor întreaga lui putere de muncă și vastele-i cunoștințe medicale, fără altă preocupare de interes personal de cât aceea de a veni în ajutorul acelora cari recurg la serviciile sale.

Nu caută nici odată dacă bolnavul care-i cere ajutorul este bogat ori sărac ; pentru el toți sunt egali, căci suferința e aceeași, toți au dreptul să fie căutați și dânsul își îndeplinește misiunea de vindecător cu o nepartinitoare solicitudine pentru ori cine. In această privința

www.dacoromanica.ro

se poate pune alaturi de batrânii noştri medici de mai de mult, care-şi făceau din meseria lor de doctor un adevarat apostolat, nenutrind altă ambiţie de cât să-şi faca datoria în toată conştiinţa, puţin interesându-se daca vor fi sau nu răsplătiţi.

El are în largă măsură simţul răspunderei ce-i încumbă calitatea lui de medic.

Ori când, pe ori ce vreme, ziua sau noaptea târziu, el e gata de a da ajutorul celor care-l reclamă. Pentru dânsul nu există osteneală, nu există decât dreptul celui ce sufere, de ai cere ajutor, iar el datoria de a i-l da, ori cari ar fi împrejurările.

In faţa bolnavului se arată cu un frate bun, cu milă şi cu dorinţa adâncă de a-l scapa de primejdie.

Vorba lui dulce şi mângâietoare, plină de nadejde, face ca suferindul când se găseşte pe masa de operaţie sa-şi păstreze pe de-o parte calmul, iar pe de alta, credinţa nestrămutată într'o vindecare sigură.

Şi cum să nu fie aşa când siguranţa cu care mănueşte scalpelul, e un dar scump cu care l'a înzestrat Dumnezeu.

Profesor la facultatea de Medicină, păstrează aceeaşi atitudine faţă de elevi ca şi de numeroşii săi pacienţi.

Cu nemărginită dragoste împărtăşeşte studenţilor cunoştinţele sale vaste, căutând să-i îndrumeze cât mai bine şi mai mult, pentru ca să aibă mulţumirea sufletească că ceea ce ştie el, poate folosi şi altora.

Nu e un egoist, nu păstrează secretul celor ce ştie şi nici nu se fereşte ca să arăte modul său de a lucra

www.dacoromanica.ro

pe masa de operație; el arata totul, explică totul dorind din inimă ca cei din jurul său să se lumineze și să învețe cât mai mult.

Ca șef de clinică chirurgicala la Spitalul Sf. Spiridon, e unul din rarii profesori care s'a ridicat la o situație ce ar putea face cinste ori cărui medic vestit din străinătate. Lucrările și comunicările sale științifice sunt dovada cea mai buna.

Clinica pe care o conduce e un model, și zilnic caută să-i aducă cele mai moderne îmbunatățiri.

Admirabil chirurg el progreseaza pe zi ce trece fiind mereu în curent cu tot ce știința medicală descopere în domeniul ei.

Universitatea și în special facultatea de medicină se poate mândri că în sinul seu se găsește un astfel de profesor, iar Iașul un practician eminent, un adevărat salvator al celor ce sufăr.

Nenumărați sunt aceia care-și datoresc viața, științei și abilității acestui medic a cărui reputație crește din ce în ce mai mult, devenind ca un simbol pentru nenorociții bolnavi care-și pun toată speranța în știința, în talentul, în bunătatea lui!

www.dacoromanica.ro

PANDELE ZAMFIRESCU

O icoană blânda, senină, cu vorba înduioşătoare şi plină de înţelepciune ; un erudit în ştiinţele juridice, aparând, însă, tot dea-una sub cea mai modestă înfaţoşare, şi numai acei care-l cunoşteau erau convinşi de superioritatea intelectuala a acestui valoros jurisconsult.

Privind în faţa lui luminată de nişte ochi vii şi pătrunzatori nu puteai să nu-i ghiceşti bunătatea lui de inimă, iar auzindu-l vorbind, te convingeai de la primele cuvinte rostite că ai înainte un om întreg, o minte ascuţită, o personalitate care se impune prin nenumarate calităţi sufleteşti şi o erudiţie din cele mai temeinice.

Nimic nu-i era străin acestui mare avocat, din tot ce formează vastul domeniu al ştiinţilor juridice.

Cele mai grele probleme de această natură erau rezolvate de el în chipul cel mai judicios, aşa că nici cel mai capricios cercetător nu putea să-i găsească vre-o lacună.

Era stăpân desevârşit pe ceea ce spunea şi susţinea. Aprecierile ce le făcea asupra diferitelor cazuri ce i se prezentau, erau juste, bine chibzuite şi conforme cu realitatea.

Nici odată el nu s'ar fi rostit asupra unei chestiuni

www.dacoromanica.ro

fără ca mai întâi să nu o patrundă în toate amănunţimele, chiar de nu prezenta vre-o importanţă deosebită.

Conştiincios până la extrem, de-o cinste mai presus de ori ce închipuire, el, când dădea un sfat, îl dadea în aşa fel în cât convingea şi pe cel mai refractar ; acest dar era izvorât din însaşi convingerea sa, ferma şi temeinică, bazată pe realitatea faptelor iar nici de cum pe simple presupuneri.

In lunga lui carieră juridică, fie la bara justiţiei, fie pe fotoliul de magistrat, s'a ilustrat prin cea mai curată corectitudine în gândire şi apreciere.

Nu era din avocaţii aceia a caror ideal e câştigul material, puţin interesându-i, în fond, cauza ce o susţin. El cerceta chestiunea din toate punctele de vedere, şi când se convingea că adevărul e din partea clientului, numai atunci se oferea să-l susţină înaintea instanţelor, şi rezultatul procesului nu putea fi de cât cel prevăzut de dânsul: câştigarea cauzei.

Când se convingea că nu era posibil din cauza modului cum se prezenta chestiunea, să poată cîştiga un rezultat satisfăcător, atunci, încerca, din adâncă convingere, să determine pe client că cel mai nimerit ar fi să se împace cu adversarul. Şi sfatul lui, de foarte multe ori era ascultat.

Astfel a fost toată viaţa lui care s'a încheiat anul trecut c'o bătrâneţă adâncă şi frumoasă.

Fire liniştită şi calculat în toate manifestările sale, el îşi atrăsese stima şi admiraţia tuturor şi numele-i era rostit cu veneraţiune.

www.dacoromanica.ro

Sirguitor, econom, dar nu avar, venea în ajutorul celor nevoiași, fără, însă, ca din aceasta să-și facă o glorie, fiind de-o indiscreție absolută.

Ca cetățean a fost o pildă vie de virtute, căci participând la viața publică, ca soldat al partidului național liberal, n'a încetat o clipă de ași da întreaga contribuție intelectuală, fiind unul din înțelepții sfatuitori, fără altă preocupare de cât aceea ca să poată fi de folos țării și neamului.

Ales în sfatul țării în mai multe rânduri, s'a distins ca unul din cei mai serioși parlamentari; când lua cuvântul în vre-o chestiune de un interes vital, își spunea părerea în toată sinceritatea, părere ce iera luată în seamă de adversari, căci prin știința lui, prin argumentele puternice și prin seriozitatea cu care vorbea, nu putea nimeni să-i reziste, de și nu era un orator. El vorbea atâta numai cât trebuia, concis și lămurit. De aceea era ascultat cu respect.

Filantrop în senzul cel mai larg al cuvântului. El a lasat întreaga-i avere, destul de frumoasă astăzi, Epitropiei Casei Sf. Spiridon din Iași, fiind în această privință un demn urmaș al bătrânilor noștri boeri de odineoara.

Retras cu câți-va ani înainte de moarte din viața publică, dânsul urmărea totuși cu interes ori ce manifestări de ordin intelectual și politic, fiind gata in ori ce moment să ajute cu sfatul seu înțelept pe aceia care-l solicitau.

N'a umblat nici odată după onoruri, n'a fost un re-

www.dacoromanica.ro

clamagiu ; el a fost un bun cetățean, un om de inimă, un suflet ales și cinstit care a știut să-și facă datoria până la sfârșit, dar o datorie cum prea puțin știu sa și-o facă.

www.dacoromanica.ro

GH. DIN MOLDOVA

Un spirit cu totul original, care-ți făcea impresia că fuge de lume, de și, în realitate îi plăcea, și când era între prieteni nu se mai despărția de ei.

Tăcut, posomorât chiar când îl priveai, era, însă, un izvor nesecat când începea să-și deslege traista cu glume.

Un contrast enorm în toată ființa lui. Acum îl vedeai stând la masa din redacție, muncind cu râvnă și cu dragoste, abia rădicând ochii din când în când și răspunzând cu greutate la întrebările ce-i se puneau, ca și cum ar fi fost o povară cei de lângă dânsul, de cari, ar fi voit să scape cât mai repede. De-odată când nici nu te așteptai, fața lui mereu învăluită într-o dulce melancolie, se înviora, împrăștiind în juru-i o veselie comunicativă.

Cu statura lui mică, cu musteața mare, groasă, blondă cu ochii perduți ca într'o depărtare infinită, fugea adesea de lume, iubind singurătatea pe care o savura ca pe-o delicateță deosebită.

Cu toată melancolia ce radia din privirile sale, avea totuși înfățișarea unui om de-o severitate stranie, dar când îl cunoșteai-i și-l priviai mai de aproape te con-

www.dacoromanica.ro

vingeai imediat că era omul cel mai blând şi mai bun din lume.

Fire visătoare, liniştită, avea concentrat în el o întreaga lume, o lume în care se ratăcea, visând, când

„O copila, care 'n viaţă
Indragise nouă sate,
Vie, sprintenă, glumeaţă,
Mergea 'n iad, pentru păcate...",

Ori

„Când ţigancuşa cu ochi de mure
In zori se'ntoarce de la pădure,
Ducând cofiţa plină de fragi,

„Mă uit la dânsa şi-mi zic în mine :
Imi plac şi fragii simţesc prea bine
Murele însă, mi's mult mai dragi".

De-odată, însă se trezeşte ca dintr'un vis şi privind în juru-i, faţa i se întristează, iar prin minte i se arata întreaga realitate şi atunci nu se poate opri sa nu rostească, cuprins de-o durere adâncă, fără nadejde ca va reveni vre-odata, acel cântec în care revolta sufletească apare în toată imensitatea ei :

„Frunza verde de dudau,
Rău era 'nainte, rău,
Când ciocoiul cel strain,
Te umplea de-amar şi chin ;

Dar acuma-i şi mai rău,
Că ciocoiu-i frate-tău,
Că-i român şi că-i creştin
Şi la suflei tot hain".

Ce speranţă mai poate avea el acum? Cu toate aceste, durerea ce-i stăpâneşte inima, e uitată, poate pentru moment, îndată ce îşi aduce aminte că

www.dacoromanica.ro

„Sus, în deal, la Sărarie
Este-un codru de hoție,
Nici o potera nu-l știe...

Iară codrul cine mi-i ?
—Gene lungi și castanii.
Iară hoții cine mi-'s ?
—Ochișori caprii-inchis !

Astfel întrânsul trăiesc, în acelaș timp, două vieți, una care-i surâde, care-l înveselește, care-l face să vadă lumea înconjurătoare plină de fericire, iar alta, în care vede totul întunecat fără nici o speranță de a mai reveni la ceea ce a fost odata. Dar el își dă seama de această luptă ce se petrece în inima lui, de acest vis al vieții din care uneori îl simte ca o realitate, plină de farmec, iar alte dăți, visul îi pare vecinica durere de care nu poate să mai scape.

Atunci, în disperare exclamă :

„Sânt sătul de viață
Sătul și de amor ;
Vreau pace, vreau hodină,
Vreau în sfârșit să mor".

Dar, dorul de viață e mai puternic, el vrea să traiască cu toate că-și dă seamă că suferințele sânt mari, cu toate că i se pare că lumea nu mai are nici un rost pentru el. De aceea încearcă să lupte, poate că va reuși să înlature ceea ce-l chinuește :

„Și totuși, câte-odată,
In mine parcă's doi :
Și unul cere pace,
Iar altul vrea războiu".

Intr'adevăr, în toată viața lui a dus un război crân-

www.dacoromanica.ro

cen, căci în sufletul său, cum spune singur, sânt doi cari se luptă mereu, şi din această luptă cumplită dânsul aştepta să învingă, şi cu grija aceasta îşi duce zilele când mai bine, când mai rău, după cum îi surâdea sau nu, gândurile, după împrejurări.

Tăcut şi liniştit, în aparenţă, era, însă, de-o exuberanţă jovială, un înamorat de viaţă, cu toate că întâlnea în cale obstacole de acelea care-l făcea de multe ori să ajungă la desnădăjduire.

Tocmai lupta aceasta, disperată adesea ori, era pentru dânsul prilejul de aşi manifesta sentimentele ascunse ale dorniciei de viaţă, căci cu toate necazurile ei, tot e mai bine *a fi*, decât *a nu fi*.

De aceea am spus mai sus că în toată fiinţa lui e un contrast enorm.

Iubia viaţa, iubea munca careea de multe ori îi devinea rob şi aceasta a aratat-o el tot de-auna când i se încredinţa vre-o însărcinare cum a fost aceea de magistrat şi mai târziu de prefect de judeţ, în două rânduri, posturi pe care le-a ocupat cu toată demnitatea, dând dovadă de multă pricepere şi bun simţ şi căutând să fie cât mai de folos pentru binele tuturor.

Corect în toate manifestaţiile lui de om şi de cetaţean, el a lăsat, pe unde a trecut amintirea duioasă a unui prieten sincer, a unui poiet de rasă, pentru care toţi aveau admiraţie şi stimă.

Bun, blând, prietenos şi fără gânduri ascunse, el îşi destăinuia necazurile lui tot de-auna sub forma versu-

www.dacoromanica.ro

rilor, într'o limbă pe cât de frumoasă pe atât şi de corectă din punct de vedere literar.

Iubea poporul de la ţară, pentru care avea un adevărat cult. Această iubire a arătat-o el prin democratismul atât de înrădacinat întrânsul, fiind vecinicul apărator al revendicărilor drepturilor ţărănimei noastre, ori de câte ori i se prezenta ocaziunea.

Parca-l văd şi acuma stând la masa lui din redacţie, cu o sumă de gazete şi manuscrise dinainte, muncind cu dragoste, fară să se plângă dacă munca lui era sau nu rasplatită. El ştia să-şi facă datoria, şi cea mai mare datorie pentru el era munca, atunci când avea ocazia sa şi-o puie la contribuţie pentru valorificarea inteligenţei şi a hărniciei lui.

A voit pacea, a voit războiul în viaţa lui şi a ieşit învins, în cele din urma, în lupta ce o duceau cei doi în el.

www.dacoromanica.ro

DIM. ALEXANDRESCO

Un original, un bohem în aparență, o figură caracteristică care atrăgea atenția imediat ce-o vedeai, avînd o atitudine prietenească și liber, de altfel, de ori ce convenienţe sociale.

Plin la trup, ca un atlet, cu fața rotundă, părul de pe cap în sus, cu mustețele necultivate, îmbrăcat aproape în neorînduială, vecinic cu trabucul în gură și cu o legătură la gît, păşia liniştit cu servieta plină de cărți și acte, ori spre palatul Justiției, ori spre facultatea de Drept al cărui profesor ilustru a fost.

Zic că a fost un original, dar un original născut, iar nu improvizat ca atâția alțiii cari vor să imite pe foștii lor dascăli, fie în vorbă, fie în apucături, fie chiar în purtatul hainelor și a ghetelor.

Dânsul era aşa cum îl lăsase Dumnezeu; el nu știa să se prefacă, să poseze, să-și atragă atenția lumei prin anumite procedeie. Vecinic glumeț, gata ori când a face un spirit bine plasat, de multe ori de-o libertate care totuși nu jignea pe nimeni. Ceea ce, însă, făcea autoritatea lui era vasta cultură a știinților juridice, pentru care-și atrăsese admirația și stima marilor învățați din străinătate, fiind de multe ori, invitat de aceştia să-și

www.dacoromanica.ro

deie părerea în diferite controverse juridice. Părerile sale erau juste, bine documentate.

De o putere de muncă uimitoare, el n'avea altă odihnă de cât atuncia când mergea pe stradă, ducându-se la Universitate sau la Curte, pentru susținerea vre unui proces. Incolo, închis în biroul lui, într'o aglomerație enormă de cărți, la o masă lungă pe care erau împrăștiate fel de fel de volume, broșuri, reviste și numeroase manuscrise, stătea ceasuri întregi neclintit, studiind mereu și scriind, așa că îl apuca răsărirea soarelui, când își aducea abia aminte că trebuie să-și mai odihnească și corpul. Ceea ce nu-l părăsea niciodată, de cât doar când dormea, era havana pe care o savura c'o adevărată patimă, singura poate pe care o avusese în viață.

Trimis la Paris, încă din frageda tinereță, își luă acolo bacalauriatul și se înscrise apoi la Facultatea de drept unde își atrăsese privirile marilor sei profesori, prin spiritul seu original și mai ales prin chipul deosebit prin care știa să rezolve diferitele chestiuni ce i se puneau.

Intors în țară cu licența în drept, e numit magistrat la Iași, unde se distinge imediat prin marea lui cultura și modul de a înțelege și rezolva cele mai grele chestiuni juridice.

Incredințându-i-se mai târziu catedra de drept civil la Facultatea juridică din Capitala Moldovei, începu să întocmească și să publice *„Explicațiune teoretică și practică a Dreptului Civil român în comparațiune cu legile vechi și cu principalele legislațiuni străine,*

www.dacoromanica.ro

lucrare vastă şi de mare erudiţie şi care-l pune în fruntea cărturarilor juridici din ţara noastră.

In afară de această operă colosală, dânsul a scris şi publicat, putem zice, zilnic nenumărate articole prin diferitele reviste juridice din ţară şi din străinătate, unde numele său era la ordinea zilei între marii jurişti de acolo.

Cursurile sale la Universitate erau gustate de studenţi, căci el avea darul de a le face atrăgatoare prin diferitele glume ce le intercala dar cari toate aveau legătură cu subiectul ce trata.

Ca magistrat a ocupat postul de Procuror general la Inalta Curte de Casaţie, din care, însă, s'a retras pentru a se da cu totul lucrărilor sale ştiinţifice.

Intrat în politică, mai mult împins de alţii de cât din propria lui iniţiativă, s'a distins în câte-va rânduri când la ordinea zilei erau discuţii asupra chestiunilor de ordin juridic. Nici odată, însă, n'a fost un pasionat în politică.

In ultimii ani ai vieţii se retrăsese cu totul din viaţa politică şi-şi consacrase timpul unei noui ediţii a vastei sale lucrări, Explicaţiunea Codului Civil, precum şi cu alte lucrări de-o importanţă deosebită, din care unele sînt, pe cît se spune, încă neterminate definitiv.

Dînsul rămîne una din cele mai ilustre figuri din domeniul ştiinţilor juridice la noi în ţară.

Caracter blajin, bun, un muncitor fără pereche când era vorba să deslege o problemă juridică, şi nu se odihnea pînă nu o vedea deslegată.

Plin de humor, el nu jignea pe nimeni, chiar atunci

www.dacoromanica.ro

când glumele sale, cum spun mai sus, erau rostite c'o libertate juvenila.

In afara de preocupările lui ştiinţifice, era omul cel mai sociabil, cel mai bun prieten, gata ori când a veni în ajutorul celor nevoiaşi.

A murit la o vrâstă destul de înaintată, şi totuşi muncea ca şi în tinereţă, cu aceeaşi uşurinţă, ardoare şi încredere în puterile sale, ca şi cum cei şapte-zeci şi cinci de ani ar fi fost o jucărie pe umerii sei.

www.dacoromanica.ro

PETRU BOGDAN
(Rectorul)

Acelaş în tot deauna : modest, blajin, bun şi gata ori când sa-ţi deie un sfat prietenesc.

Autoritatea şi prestigiul de care se bucură în lumea intelectualilor, dau măsura înaltelor lui calităţi.

Energic şi hotărât el nu se dă în lături dela nici un obstacol când este convins de dreptatea cauzei ce o susţine.

Tot deauna caută să fie cel dintâi la datorie, îndeplinindu-şi însărcinările cu aşa punctualitate şi scrupul în cât nimeni să n'aibă a-i face vre-o obecţiune.

Ca profesor al Univerisităţii, şi acum şi ca rector, se străduneşte să ridice cât mai mult prestigiul acestui înalt institut de cultură din capitala Moldovei.

Cercetările şi lucrările în specialitatea ce o cultivă la facultatea de ştiinţi, au atras atenţia învăţaţilor din Apus care-l apreciază şi-l stimează după cum şi merită.

Prelegerile sale sânt frequentate cu drag de către numeroşii studenţi, care văd în profesorul lor, pe lânga învăţat, şi un prieten la care pot apela în ori ce împrejurări.

www.dacoromanica.ro

E un admirabil organizator şi îndrumător al tinerimei careea-i este un adevărat părinte sufletesc.

Inzestrat cu un neasămuit spirit de împăciuire, de bun simţ şi de dreptate, el nu se lasă nici odată mânat de idei preconcepute. El cercetează totul până în cele mai mici amănunţimi, cântăreşte ce e folositor şi ce nu, şi când se pronunţă la urmă, după o matură şi înţeleaptă chibzuire, nu poate de cât să convingă şi să fie aprobat chiar de aceia pe care dânsul îi găseşte vinovaţi.

Prin atitudinea sa de om drept, a înlăturat de multe orî consecinţele grave ale unor conflicte dintre tinerime cautând astfel să împace pe toţi, demostrând cu cele mai serioase argumente, reul ce poate surveni dintr'un şovinism rău înţeles şi de unii şi de alţii din cele două tabere studenţeşti.

Sfaturile sale prieteneşti, au fost ascultate aproape tot deauna de marea majoritate a tinerilor şi astfel, de cât-va timp, Universitatea ieşană e la adăpostul conflictelor aducătoare de acele măsuri drastice dictate de împrejurări.

O calitate iarăşi care-l ajută în greaua sa misiune e prevederea. Privind lucrurile şi faptele aşa cum se prezinta în realitate, căutând să le soluţioneze conform şi cu împrejurările şi cu viitoarea stare de lucruri ce ar rezulta din însăşi natura lor. Pentru aceasta, el nu se lasă influenţat de nimic şi de nimeni. Conştiinţa e înainte de ori ce şi ceea ce face şi spune e izvorât dintr'o adâncă convingere, care şi-a făcut-o în urma unei bine chibzuite cugetări.

www.dacoromanica.ro

Democrat sincer, a luptat de tânăr, încă de pe când era pe băncile Universităţii, în rândurile partidului socialist, condus pe acele vremuri de neuitatul Vasile Gh. Morţun şi de Dl. Ioan Nădejde.

Cu vremea, însă, toate evoluiază în lumea aceasta, şi astfel şi gruparea socialistă de odineoară convingându-se că numai prin propriile ei mijloace nu poate aduce nici o îmbunătăţire în ce priveşte starea socială, a găsit cu cale, şi cu drept cuvânt, să se alipească de un mare partid de guvernământ, burghez, dar cu tendinţi spre democatism, şi aşa s'au îndreptat spre partidul Naţional liberal, în care vechea grupare socialistă iea denumirea de tinerimea generoasă. Din această tinerime generoasă a făcut parte şi actualul rector al Universităţii, contribuind pe cât l'au ajutat puterile şi împrejurările la realizarea marelor reforme democratice cu care partidul Naţional Liberal a înzestrat ţara, votul universal şi împroprietărirea.

Face parte, încă de la înfiinţare, din cenaclul, restrâns acum, al „Vieţii Româneşti".

Universitatea din Nancy, apreciind valoarea ştiinţifică a acestui distins universitar ieşan, l'a ales anul trecut profesor hornoris cauza şi l'a invitat cu o deosebită curtoazie să facă o vizită în Franţa, pentru a fi serbătorit acolo.

Asemenea şi Academia Română l'a ales membru activ pentru valoroasele sale lucrări ştiinţifice.

Astfel se prezintă acest mare învăţat ieşan, a cărui modestie, blândeţe, bun simţ şi putere de muncă, sânt

www.dacoromanica.ro

singurul mijloc care l'a ridicat acolo unde se află astăzi, fără ajutorul altora, fără a recurge de cât la propriele sale mijloace şi puteri. Tot ceea ce este a ajuns prin sine însuşi.

www.dacoromanica.ro

MIHAI TOMIDA

După anii care-i poartă în spinarea lui lata, e omul în plină maturitate a vieţii, iar după înfaţişare, îţi lasă impresia unui bătrân care a trăit şi a văzut multe. Nalt, bine clădit, vânjos, e icoana vie a românului voinic care nu se înspăimântă de ori ce, care trece peste toate obstacolele ce i se pun în cale, croindu-şi drum larg şi drept pentru aşi ajunge ţinta. Astfel l'am cunoscut cu toţii cu câţi-va ani mai înainte.

Născut şi crescut în mijlocul răzăşiei moldoveneşti, păstrează, ca puţini alţii, încă, acea originalitate specifică românului: inimă largă şi deschisă, cuvânt hotarât şi cinstit, fără ascunsuri, gata de cele mai mari sacrifice pentru a îndatora un prieten sau pe ori care altul care i-ar cere ajutorul său.

Fire cumpătată şi cu rost la muncă, el a lăsat urme care nu se pot şterge uşor pe unde a trecut.

Ca profesor e tipul clasic al dascalului care ştie sa-şi facă datoria din convingerea adâncă pentru aşi îndeplini o misiune sfântă, iar nu sa treacă ceasul cât mai repede pentru aşi primi şi mai repede leafa.

In elevi el vede nu pe nişte străini, ci pe copiii lui

www.dacoromanica.ro

având pentru toți aceeași dragoste părintească și aceeași dorință vie de ai vedea ajunși ca să fie folositori țării și neamului.

Așa înțelege el dăscălia, așa a practicat-o în tot deauna, așa o practică și acuma de și se simte destul de obosit din cauza celor trei decenii și mai bine de când e în învățământ.

A condus multă vreme Liceele Internat și Național, ca director, în care calitate a dovedit un deosebit tact, o reală putere de muncă și un bun simț admirabil.

Prietenos cu colegii, bun ca un părinte cu elevii, dânsul n'a căutat de cât să-și îndeplinească greaua sarcină în chipul cel mai conștiincios, făcând ca toți să fie mulțumiți, aducând, prin modul seu de conducere, reale și folositoare rezultate.

Autoritatea și demnitatea sânt iarăși calitățile cu care s'a impus, fără, însă, a părea un satrap, ci mai mult apărând ca un prieten, în fața colegilor și ca un părinte înaintea elevilor.

Nu frică au școlarii de dânsul, ci respect și dragoste de și de multe ori severitatea o întrebuințează în așa măsură în cât nu se înfricoșeze, ci să convingă până și pe cel mai îndărătnic recalcitrant învățăcel de greșele sevârșite, făcându-l astfel să se corijeze. Aceasta e menirea dascălului adevarat.

Dacă s'a distins ca profesor și director, ce poate fi luat drept pildă pentru mulți din tinerimea dăscălească de astăzi, el ș'a atras luare-aminte și asupra unei alte laturi a activității sale, aceea de a contribui prin o

www.dacoromanica.ro

muncă întensa de bun cetaţean, luând parte în conducerea oraşului, mai întâi ca prin ajutor de primar sub neuitatul Gh. Gh. Mârzescu şi mai apoi ca primar al Capitalei Moldovei, tocmai într'o epocă 'din cele mai grele, în timpul războiului pentru întregirea neamului.

Cine din cetăţenii Iaşului şi din numeroşii refugiaţi din toată ţara nu-şi amintesc şi acuma de acele zile înfricoşitoare de lipsă de toate cele, şi când mulţumită activităţii de neînchipuit a lui „Conu Mihai", primarul, cum îi se spunea, făcea ca această lipsă sa fie mai puţin simţită graţie măsurilor ce le luase. Zi şi noapte era în picioare, vecinic la datorie, vecinic în luptă cu nevoile şi lipsa ce se accentuau din ce în ce mai tare. Tot ce omeneşte a fost posibil a facut ; n'a cruţat nici sanatatea, nici timp, nici muncă, nimic pentru a veni cât mai mult în ajutorul celor nevoiaşi, şi toata lumea era atunci nevoiaşă.

Numai acei cari au trăit acele vremuri de grea cumpănă, numai aceia îşi pot da seamă şi recunosc munca uriaşă depusă de acest primar şi greutăţile enorme ce întâmpina în toate părţile cu aprovizionarea hranei zilnice a oraşului.

După războiu, sub guvernul naţional liberal e numit prefect la Ismail, unde desfăşură, în cele două rânduri cât a fost, o activitate din cele 'mai rodnice, cautând să introducă o administraţie cinstită şi să propage românismul în mijlocul unei populaţiuni străine cu totul de ori ce sentiment naţional românesc.

Energic, muncitor şi cu credinţa ferma că îşi slujeşte

www.dacoromanica.ro

ţara şi neamul, a întâmpinat greutaţi enorme, de acelea cari nu se mai pot suporta şi a fost nevoit la urmă să se retragă, lăsând şi acolo, în noua provincie alipită la ţara mamă, amintiri de acelea cari nu se uită nici odată, mai ales că după plecarea sa, Ismailul a avut să sufere foarte greu din cauza lipsei unei conduceri cinstite şi româneşti.

Toate greutăţile întâmpinate precum şi nerecunoştinţa unora poate, fac ca să aibă înfăţişarea unui bătrân care a trăit şi a văzut multe, de şi după anii ce-i poartă pe umerii săi voinici, e omul în plina maturitate a vieţii.

Ca profesor şi ca cetăţean e una din figurile frumoase ale Iaşului, şi numele seu va fi vecinic legat de zilele de restrişte pe care le-am trăit cu toţii în timpul marelui războiu, în bătrâna capitală a Moldovei.

www.dacoromanica.ro

CUPRINSUL

Pag.

Al. Filipide 7
C. B. Penescu 11
Dr. Lebell 14
M. Carp 18
Em. P. Bardasare 22
C. Crupenschi 27
M. B. Cantacuzin 31
C, Meisner 36
Dr. N. A. Racoviță 39
Ath. Ath. Gheorghiu 43
Gh. A Scorțescu 46
Ana Conta-Kernbach 50
Gh. Lascar 55
Ioan Simionescu 59
Th. Th. Burada 63
Pekea S. Alexandresco 67
Nec C. Gheorghiade 71
N. Beldiceanu 74
Dr. N. Hortolomei 79
Pandele Zamfirescu 82
Gh. din Moldova 86
Dim. Alexandresco 91
Petru Bogdan (Rectorul) 95
M. Tomida 99

www.dacoromanica.ro

www.dacoromanica.ro